

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

NAROZENÍ PÁNĚ – 25. PROSINCE 2023

Dnes se nám narodil Spasitel, Kristus Pán!

"HIC DE VIRGINE MARIA IESUS CHRISTUS NATUS EST"

(TADY SE Z MARIE PANNY NARODIL JEŽÍŠ KRISTUS: *nápis na stříbrné hvězdě*). Votivní svíce v Betlémské jeskyni, bazilika Narození Páně, Betlém, Palestina, *Peregrinatio ad Fontes Salutis*, 2. března 2013.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, s Marií, Josefem, pastýři a Mágy, pokloňme se i my Spasiteli, který se stal jedním z nás. Jeho, věčného Boha a pravého člověka, prosme:

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- Za Církev, aby rozjímáním nad velkými událostmi dějin spásy, dokázala stále novým způsobem přinášet jejich poselství.
- Za lidi všech civilizací a náboženství, aby jim zazářilo světlo, kterým je Kristus Pán.
- Za zmučený ukrajinský národ, ať jas Betlémské noci zažene temnotu ruského terorizmu a nad Palestinou a Izraelem dá zaznít radostné zvěsti pokoje lidem dobré vůle.
- Za naši farnost a obec, abychom pokojnou atmosféru vánočních svátků prožívali s pozorností k těm, kdo jsou hmotně a citově chudí.
- Za věrné zemřelé, ať temnoty jejich smrti prozáří jas betlémské noci, v níž se nám narodil Spasitel, Kristus Pán.

K: Nebeský Otče, dej nám účast na božském životě tvého Syna, který se nám stal ve všem podobný, a nyní s Tebou žije a kraluje na věky věků. **L:** Amen.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

SVATÁ RODINA – 31. PROSINCE 2023

Hospodin pamatuje věčně na svoji smlouvu.

Freska Svaté Rodiny na klenbě chrámu sv. Josefa v Nazaretě, na místě Josefova domu, kde žila Svatá Rodina. Na hlavním oltáři, zasvěceném Svaté rodině, je latinský nápis „*Catholici Moraviae 1926 Č. S. R.*“. Oltář byl zbudován z darů Spolku poutníků diecézí moravských do Svaté země a posvěcen v neděli 12. srpna 1928 košickým biskupem Jozefem Čárským při IV. moravské pouti. V kázání zmínil: „*Když sem přijdou cizinci z celého světa a uvidí tento hlavní oltář a na něm odznak našeho státu a nápis ‚Catholici Moraviae‘, uvidí, že v našem státě jsou srdce, která Krista opravdu milují, za něho se obětují, že existují občané, jejichž znakem není rudá hvězda Moskvy, ale kříž...*“. *Peregrinatio ad Fontes Salutis*, 28. února 2013, Izrael.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, shromáždění kolem rodiny nazaretské - vzoru a obrazu nového lidstva, prosme Otce za všechny rodiny, aby se staly místem růstu v moudrosti a milosti.

L: PANE, ŽEHNEJ NAŠIM RODINÁM.

- Za svatou Církev Boží, aby uvnitř i navenek vystupovala jako opravdová rodina.
- Za křesťanské rodiny, aby jako domácí svatyně modlitby, ctnosti a bratrské lásky, byly stále otevřeny daru života.
- Za rodiny v ekonomické, duchovní či morální tísní, aby jim Pán - skrze lásku bližních - pomáhal vyřešit jejich problémy.
- Za seniory, aby našli v rodinách a v křesťanských společenstvích oporu a mohli se moudrostí a zkušeností podílet na předávání víry a výchově nových generací.
- Za věrné zemřelé, ať mají účast na společenství lásky Otce, Syna a Ducha svatého.

K: Pane, náš Bože, navštiv naše rodiny, vzdal od nich všechny nástrahy zla a tvoji svatí andělé ať bdí nad našimi domovy. Skrze Krista našeho Pána. **L:** Amen.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

ZJEVENÍ PÁNĚ – 7. LEDNA 2024

Budou se ti, Hospodine, klanět všechny národy.

Oltář Klanění Mágů u Betlémské jeskyně (*detail*), Betlém, Palestina, *Peregrinatio ad Fontes Salutis*, 2. března 2013

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, klaňme se našemu Spasiteli, který zjevil svou slávu pohanům, a tak odhalil tajemství spásy skryté od věků, a s důvěrou prosme:

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- Králi národů, který jsi chtěl, aby do Betléma přišli Mágové, jako prvotina národů, povoláných k víře, dej i nám ducha klanění a služby.
- Králi slávy, jenž spravedlivě vládneš, navrať zmučenému ukrajinskému lidu čas míru.
- Králi věků, jenž svou vládu rozprostíráš na všechna pokolení, obnov nás na duchu vodou svého slova.
- Králi spravedlnosti, který slyšíš a vysvobozuješ chudáka, který nenachází pomoci, zasáhni svou mocí ve prospěch chudých a utiskovaných.
- Modleme se, aby křesťané, lidé vyznávající jiná náboženství a všichni lidé dobré vůle prosazovali ve světě mír a spravedlnost.
- Pane, jehož jméno je požehnané po všechna pokolení, projev divy své lásky na našich zemřelých bratřích a sestřích.

K: Všemohoucí Bože, Králi slávy, vyslyš hlas prosby, který se k tobě vznáší ze všech koutů světa, a dej, ať národům vzejde jas tvého Ducha, aby v nevýslovné radosti patřily na tvář tvé přítomnosti. Skrže Krista našeho Pána.

L: Amen.

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI NAROZENÍ PÁNĚ – V NOCI

1. ČTENÍ – Iz 9,1-3.5-6

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Lid, který chodil ve tmě, vidí veliké světlo, obyvatelům temné země vzhází světlo. Dáváš mnoho jásotu, zvětšuješ radost; veselí se před tebou, jako se jásá o žních, jako plesají ti, kdo se dělí o kořist. Neboť jho, které ho tížilo, hůl na jeho šíji a bodec jeho otrokáře jsi zlomil jako za midjanských dnů. Hle, dítě se nám narodilo, syn je nám dán, vládu má na svém rameni a dostane jméno podivuhodný rádce, mocný Bůh, věčný otec, kníže pokoje. Jeho vladařství vzroste a pokoje nebude konce; bude vládnout na Davidově trůně a v jeho království, aby je upevnil a utvrdil právem a spravedlností od tohoto času až navěky! Způsobí to horlivost Hospodina zástupů.

ŽALM 96

Zpívejte Hospodinu píseň novou, – zpívejte Hospodinu, všechny země! – Zpívejte Hospodinu, velebte jeho jméno! Rozhlašujte den po dni jeho spásu, – vypravujte mezi pohany o jeho slávě, – mezi všemi národy o jeho divcích. Radujte se, nebesa, zajásej, země, – zahuč, moře a vše, co je naplňuje. – Zaplesej, pole a vše, co je na něm. – Tehdy se rozveselí všechny lesní stromy. Před Hospodinem, že přichází, – že přichází řídit zemi. – Bude řídit svět spravedlivě, – národy bude spravovat věrně.

2. ČTENÍ – TIT 2,11-14

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Titovi.

Projevila se Boží dobrota, která přináší spásu všem lidem. Vede nás k tomu, abychom se odřekli bezbožného života i světských žádostí a žili v tomto nynějším věku rozvážně, spravedlivě a zbožně a přitom očekávali v blažené naději slavný příchod našeho velikého Boha a spasitele Krista Ježíše. On vydal sám sebe za nás, vykoupil nás z každé špatnosti a očistil si nás, abychom byli jeho vlastním lidem, horlivým v konání dobrých skutků.

EVANGELIUM – LK 2,1-14

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

V těch dnech vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby se v celé říši provedlo sčítání lidu. To bylo první sčítání a konalo se, když byl v Sýrii místodržitelem Kvirinius. Šli tedy všichni, aby se dali zapsat, každý do svého města.

Také Josef se odebral z galilejského města Nazareta vzhůru do Judska, do města Davidova, které se jmenuje Betlém, protože byl z rodu a kmene Davidova, aby se dal zapsat spolu s Marií, sobě zasnoubenou ženou, která byla v pozeňnaném stavu.

Když tam byli, naplnil se jí čas, kdy měla porodit. A porodila svého prvorozeného syna, zavinula ho do plének a položila do jeslí, protože v zájezdním útulku nebylo pro ně místo.

V té krajině nocovali pod širým nebem pastýři a střídali se na hlídce u svého stáda. Najednou u nich stál anděl Páně a sláva Páně se kolem nich rozzářila a padla na ně veliká bázeň. Anděl jim řekl: "Nebojte se! Zvěstuji vám velikou radost, radost pro všechny lid: V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel – to je Kristus Pán. To bude pro vás znamením: Naleznete děťátko zavinuté do plének a položené v jeslích." A náhle bylo s andělem celé množství nebeských zástupů a takto chválili Boha:

"Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v kterých má Bůh zalíbení."

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI NAROZENÍ PÁNĚ – VE DNE

1. ČTENÍ – Iz 52,7-10

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Jak je krásné vidět na horách nohy posla, (který přináší) radostnou zprávu, který zvěstuje pokoj, hlásá blaho a oznamuje spásu, který praví Siónu: "Bůh tvůj kraluje!" Slyš! Tvoji strážní pozdvihují hlas a jásají spolu, neboť vidí na vlastní oči, jak se Hospodin vrací na Sión. Radujte se a jásejte vespolek, jeruzalémské trosky, neboť Hospodin utěšil svůj lid, vykoupil Jeruzalém. Obnažil Hospodin své svaté rámě před očima všech národů a všechny končiny země uzří spásu našeho Boha!

ŽALM 98

Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť učinil podivuhodné věci. Vítězství je dílem jeho pravice, jeho svatého ramene. – Hospodin uvedl ve známost svou spásu, před zraky pohanů zjevil svou spravedlnost. Rozpomenul se na svou dobrotu a věrnost Izraelovu domu. – Všechny končiny země uzřely spásu našeho Boha. Jásejte Hospodinu, všechny země, radujte se, plesejte a hrejte! – Hrejte Hospodinu na citeru, na citeru a s doprovodem zpěvu, za hlaholu trub a rohů, jásejte před králem Hospodinem.

2. ČTENÍ – ŽID 1,1-6

Čtení z listu Židům.

Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil Bůh v minulosti k našim předkům skrze proroky. V této poslední době však promluvil k nám skrze svého Syna. Jeho ustanovil dědicem všeho a skrze něj také stvořil svět. On je odlesk jeho božské slávy a výrazná podoba jeho podstaty, on všechno udržuje svým mocným slovem. Když vykonal očistu od hříchů, zasedl na výsostech po pravici Boží velebnosti a stal se o to vznešenějším než andělé, oč je převyšuje svou důstojností, které se mu trvale dostalo. Vždyť komu z andělů kdy Bůh řekl: "Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil"? A dále: "Já mu budu otcem a on mi bude synem." A až bude opět uvádět svého Prvorozeného na svět, řekne: "Ať se mu klanějí všichni Boží andělé!"

EVANGELIUM – JAN 1,1-18

Slova svatého evangelia podle Jana.

Na počátku bylo Slovo, a to Slovo bylo u Boha, a to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl život a ten život byl světlem lidí. To světlo svítí v temnotě a temnota ho nepohltila. Byl člověk poslaný od Boha, jmenoval se Jan. Přišel jako svědek, aby svědčil o tom světle, aby všichni uvěřili skrze něho. On sám nebyl tím světlem, měl jen svědčit o tom světle. Bylo světlo pravé, které osvěcuje každého člověka; to přicházelo na svět. Na světě bylo a svět povstal skrze ně, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali. Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi, těm, kdo věří v jeho jméno, kdo se zrodili ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha. A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Viděli jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy. Jan o něm vydával svědectví a volal: "To je ten, o kterém jsem řekl: 'Ten, který přijde po mně, má větší důstojnost, neboť byl dříve než já.'" Všichni jsme dostali z jeho plnosti, a to milost za milostí. Neboť Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda přišla skrze Ježíše Krista. Boha nikdo nikdy neviděl. Jednorozený Bůh, který spočívá v náruči Otcově, ten o něm podal zprávu.

LITURGICKÉ TEXTY SVÁTKU SVATÉ RODINY

1. ČTENÍ – GN 15,1-6; 21,1-3

Čtení z první knihy Mojžíšovy.

Hospodin se obrátil na Abráma ve vidění těmito slovy: "Neboj se, Abráme, já jsem tvůj štít, tvá odměna je preveliká." Abrám řekl: "Pane, Hospodine, co mi dáš? Nemám děti, dědicem mého domu bude damašský Eliezer." Abrám pokračoval: "Nedal jsi mi potomka, bude po mně dědit jeden z lidí mého domu." Tu mu Hospodin řekl: "Ten po tobě dědit nebude; kdo však vyjde z tvého lůna, ten bude po tobě dědit." Vyvedl ho ven a pravil: "Pohlédni na nebe a spočítej hvězdy, můžeš-li je spočítat!" - a dodal: "Tak (četné) bude tvé potomstvo!" (Abrám) Hospodinu uvěřil, a ten ho za to uznal za spravedlivého. Hospodin navštívil Sáru, jak slíbil, a splnil Sáře dané slovo. Sára počala a porodila Abrahámovi v jeho stáří syna, jak to Bůh předpověděl. Abrahám dal svému narozenému synovi, kterého mu Sára porodila, jméno Izák.

ŽALM 67 (66) 2-3.5.6.8

Oslavujte Hospodina, vzývejte jeho jméno, hlásejte mezi národy jeho díla. Zpívejte mu, hrejte mu, vypravujte o všech jeho dívech! Honoste se jeho svatým jménem, ze srdce ať se radují, kdo hledají Hospodina! Uvažujte o Hospodinu a jeho moci, hledejte stále jeho tvář! Pamatujte na divy, které učinil, na jeho zázraky a rozsudky jeho úst, potomstvo Abraháma, jeho služebníka, synové Jakuba, jeho vyvoleného! Pamatuje věčně na svoji smlouvu, na slib, který ustanovil pro tisíc pokolení, na smlouvu, kterou sjednal s Abrahámem, na svou přísahu Izákovi.

2. ČTENÍ – ŽID 11,8.11-12.17-19

Čtení z listu Židům.

(Bratři!) Protože Abrahám věřil, uposlechl (Boží) výzvy, aby se vystěhoval do země, kterou měl dostat v dědičné držení; vystěhoval se, ačkoli nevěděl, kam jde. I (neplodná) Sára uvěřila, a proto dostala sílu stát se matkou, a to přes svůj pokročilý věk, protože se spolehla na toho, který ten slib dal. A tak z jednoho muže, a to už vetchého, vzešlo tolik (potomků) jako hvězd na nebi a jako písku na mořském břehu, který nikdo nespočítá. Protože měl Abrahám víru, přinesl Izáka v oběť, když ho (Bůh) zkoušel. Svého jediného syna chtěl obětovat, třebaže mu bylo slíbeno: 'Od Izáka budeš mít potomky.' On totiž uvažoval takto: Bůh má dost moci, aby vzkřísil třeba i mrtvé. Proto také (Izáka) dostal nazpátek i jako předobraz.

EVANGELIUM – LK 2,22-40

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Když nadešel čas očišťování podle Mojžíšova Zákona, přinesli (Ježíše) do Jeruzaléma, aby ho představili Pánu, jak je psáno v Zákoně Páně: 'Všechno prvorozené mužského rodu ať je zasvěceno Pánu!' Přitom chtěli také podat oběť, jak je to nařízeno v Zákoně Páně: pár hrdliček nebo dvě holoubata. Tehdy žil v Jeruzalémě jeden člověk, jmenoval se Simeon: byl to člověk spravedlivý a bohabojný, očekával potěšení Izraele a byl v něm Duch svatý. Od Ducha svatého mu bylo zjeveno, že neužije smrt, dokud neuvidí Pánova Mesiáše. Z vnuknutí Ducha přišel do chrámu, právě když rodiče přinesli dítě Ježíše, aby s ním

vykonali, co bylo obvyklé podle Zákona. Vzal si ho do náručí a takto velebil Boha: "Nyní můžeš, Pane, propustit svého služebníka podle svého slova v pokoji, neboť moje oči uviděly tvou spásu, kterou jsi připravil pro všechny národy: světlo k osvětlení pohanům a k slávě tvého izraelského lidu." Jeho otec i matka byli plni údivu nad slovy, která o něm slyšeli. Simeon jim požehnal a jeho matce Marii prohlásil: "On je ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Izraeli a jako znamení, kterému se bude odporovat - i tvou vlastní duši pronikne meč - aby vyšlo najevo smýšlení mnoha srdcí." Také tam byla prorokyně Anna, dcera Fanuelova z Aserova kmene. Byla značně pokročilého věku: mladá se vdala a sedm roků žila v manželství, potom sama jako vdova - bylo jí už čtyřiaosmdesát let. Nevycházela z chrámu a sloužila Bohu posty a modlitbami ve dne v noci. Přišla tam právě v tu chvíli, velebila Boha a mluvila o tom dítěti všem, kdo očekávali vykoupení Jeruzaléma. Když vykonali všechno podle Zákona Páně, vrátili se do Galileje do svého města Nazareta. Dítě rostlo a sílilo, bylo plné moudrosti a milost Boží byla s ním.

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI MATKY BOŽÍ PANNY MARIE

1. ČTENÍ – NM 6, 22-27

Čtení ze čtvrté knihy Mojžíšovy.

Hospodin řekl Mojžíšovi: "Řekni Árónovi a jeho synům: Tak budete žehnat izraelským synům; budete jim říkat: 'Ať tobě Hospodin požehná a ochraňuje tě! Ať tobě Hospodin ukáže svou jasnou tvář a je ti milostivý! Ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a dopřeje ti pokoje!' Budou vzývat moje jméno nad izraelskými syny a já jim požehnám."

ŽALM 67 (66) 2-3.5.6.8

Bože, buď milostiv a žehnej nám.

Bože, buď milostiv a žehnej nám, ukaž nám svou jasnou tvář, kéž se pozná na zemi, jak jednáš, kéž poznají všechny národy, jak zachraňuješ. Nechť se lidé radují a jásají, že soudíš národy spravedlivě a lidi na zemi řídíš. Ať tě, Bože, velebí národy, ať tě velebí kdekterý národ! Kéž nám Bůh žehná, ať ho ctí všechny končiny země!

2. ČTENÍ – GAL 4, 4-7

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Galat'anům.

Bratři! Když se naplnil čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného ze ženy, narozeného pod Zákonem, aby vykoupil lidi, kteří podléhali Zákonu. Tak jsme byli přijati za syny. A protože jste synové, poslal nám Bůh do srdce Ducha svého Syna, Ducha, který volá: "Abba, Otče!" Už tedy nejsi otrok, ale syn a jako syn také dědic skrze Boha.

EVANGELIUM – LK 2,16-21

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Pastýři spsáchali do Betléma a našli Marii a Josefa i děťátko položené v jeslích. Když ho uviděli, vypravovali, co jim bylo o tom dítěti pověděno. Všichni, kdo to slyšeli, podivili se tomu, co jim pastýři vyprávěli. Maria však to všechno uchovávala v srdci a rozvažovala o tom. Pastýři se zas vrátili. Velebili a chválili Boha za všechno, co slyšeli a viděli, jak jim to bylo řečeno. Když uplynulo osm dní a dítě mělo být obřezáno, dali mu jméno Ježíš, jak ho nazval anděl, než byl počat v mateřském lůně.

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI ZJEVENÍ PÁNĚ

1. ČTENÍ – Iz 60,1-6

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Vstaň, rozsviť se, Jeruzaléme, neboť vzešlo tvé světlo a Hospodinova velebnost září nad tebou! Hle, tma zahaluje zemi a temnota národy, . nad tebou však září Hospodin, jeho velebnost se zjevuje nad tebou. Národy budou kráčet v tvém světle a králové v tvé vycházející záři. Rozhlédni se kolem a podívej se: ti všichni se shromáždili, přišli k tobě. Zdaleka přicházejí tvoji synové, na zádech jsou přinášeny tvoje dcerky. Spatříš to a zazáříš, radostí se zachvěje a rozšíří tvé srdce, neboť tě zaleje bohatství moře, přinesou ti statky národů. Záplava velbloudů tě přikryje, dromedáři z Midjanu a Efy, přijdou všichni ze Sábý, přinesou zlato a kadidlo, rozhlásí Hospodinovu slávu.

ŽALM 72 (71), 1-2. 7-8. 10-11. 12-13

Bože, svěř králi svou pravomoc, svou spravedlnost královskému synu. Ať vládne tvému lidu spravedlivě, nestranně tvým ubohým. V jeho dnech rozkvete spravedlnost a hojnost pokoje, dokud nezanikne luna. Bude vládnout od moře k moři, od Řeky až do končin země. Králové Taršíše a ostrovů přinesou dary, králové Arábie a Sábý zaplatí daně. Všichni králové se mu budou klanět, všechny národy mu budou sloužit. On vysvobodí chudáka, který se dovolává pomoci, ubožáka, jehož se nikdo neujímá. Smiluje se nad nuzným a chudým, zachrání ubožákům život.

2. ČTENÍ – EF 3, 2-3a. 5-6

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Efesanům.

Bratři! Slyšeli jste, že Bůh mě pověřil pracovat pro vás na díle milosti. Ve zjevení mi totiž bylo oznámeno to tajemství. V dřívějších dobách to lidé tak nevěděli, ale nyní to bylo odhaleno z osvětlení Ducha jeho svatým apoštolům a kazatelům mluvícím pod vlivem vnuknutí: že totiž také pohané mají stejná dědická práva, že jsou údy téhož těla a že stejně i jim platí ona zaslíbení skrze Ježíše Krista, když uvěří kázání evangelia.

EVANGELIUM – MT 2,1-12

Slova svatého evangelia podle Matouše

Když se Ježíš narodil v Betlémě v Judsku za času krále Heroda, přišli do Jeruzaléma mudrci od východu a ptali se: "Kde je ten narozený židovský král? Uviděli jsme jeho hvězdu na východě, a proto jsme se mu přišli poklonit." Když to uslyšel král Herodes, ulekl se a s ním celý Jeruzalém. Svolal všechny velekněze a učitele Zákona z lidu a vyptával se jich, kde se má Mesiáš narodit. Řekli mu: "V Betlémě v Judsku, neboť tak je psáno u proroka: 'A ty, Betléme v judské zemi, nejsi vůbec nejmenší mezi judskými předními městy, protože z tebe vyjde vládce, který bude panovat mému izraelskému lidu.'" Tehdy si Herodes tajně zavolal mudrce a zevrubně se jich vyptal na dobu, kdy se ta hvězda objevila, poslal je do Betléma a řekl: "Jděte a důkladně se na to dítě vyptejte. Až ho najdete, oznamte mi to, abych se mu i já přišel poklonit." Když krále vyslechli, vydali se na cestu. A hle - hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo dítě. Jakmile uviděli hvězdu, zaradovali se nevýslovnou radostí. Vstoupili do domu a spatřili dítě s jeho matkou Marií, padli na zem a klaněli se mu. Otevřeli své pokladnice a obětovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. Ve snu dostali pokyn, aby se k Herodovi už nevraceli, proto se vrátili jinou cestou do své země.

Slavnost jesliček, kterou konal František o Narození Páně

TOMÁŠ Z CELANA, ŽIVOT SV. FRANTIŠKA

Jeho nejvyšším úsilím, nejvznešenějším přáním a hlavním životním pravidlem bylo: ve všem a za všech okolností zachovávat svaté evangelium. Se vší bdělostí a horlivostí, s celou touhou svého ducha a s celým zápalem svého srdce snažil se dokonale následovat učení našeho Pána Ježíše Krista a chodit v jeho šlépějích. Stálým rozjímáním si připomínal jeho slova a bystrými úvahami promýšlel jeho činy. Zvláště pokora jeho Vtělení a láska, kterou prokázal ve svém utrpení, zaměstnávaly světcova ducha tak, že jen nerad myslil na něco jiného. Proto musím vzpomenout a uctivě vylíčit onu slavnost, kterou konal tři roky před svou slavnou smrtí u vesničky jménem Greccio v den Narození našeho Pána Ježíše Krista. V té krajině žil muž dobré pověsti a ještě lepšího života jménem Jan. František ho zvláště měl rád, protože přes znamenitou pověst a vážnost, kterou tam požíval, pohrdal

šlechtictvím těla a snažil se dosáhnout šlechtictví duše. Toho si – jak často činíval – povolal blažený František k sobě. Bylo to asi čtrnáct dní před Narozením Páně. A řekl mu: »Chceš-li, abychom blížící se slavnost vánoc slavili u Greccia, pospěš si a pečlivě obstaraj, co ti říkám. Chtěl bych totiž oslavit památku toho Dítěte, které se narodilo v Betlémě, a chtěl bych, pokud možno, svýma očima vidět hořkou nouzi, kterou už jako dítě muselo snášet, jak leželo v jeslích, u nichž stál vůl a osel, i jak leželo na seně.«

Když to dobrý a oddaný muž uslyšel, spěšně na jmenovaném místě připravil všecko, jak mu světec uložil.

Den radosti se blížil, čas jásotu nadešel. Z různých chýší přišli bratři, muži i ženy z okolí, jak jen mohli, připravili svíce a pochodně, aby osvětili onu noc, která ozářila jasnou hvězdou všechny dni a roky.

Konečně přišel světec, všecko našel připraveno, viděl to a radoval se. Postavili jesle, přinesli seno a přivedli i vola a oslíčka. Je uctěna prostota, povýšena chudoba, zvelebena pokora a z Greccia se stává nový Betlém.

Noc je jasná jako den a lidé i zvířata se cítí blaženě. Lidé se sem scházejí a naplňuje je z obnovené tajemné události nová radost. Les zní písněmi a od skal se odráží jásot. Bratři zpívají, přinášejí tak Bohu náležitou chválu, a celá noc jásá čistou radostí. Boží světec stojí u jesliček, vzlyká bolestí a zároveň je proniknut svatou zbožností a podivuhodnou radostí.

U jeslí se slaví slavná mše svatá – kněz pocítí netušenou útěchu. Světec si obléká jáhenská roucha – byl totiž diakonem – a libozvučným hlasem zpívá evangelium. Jeho hlas, jeho silný hlas, jeho něžný hlas, jeho jasný hlas, jeho libozvučný hlas zve všechny k nejvyšší chvále. Pak shromážděnému lidu káže o narození chudého Krále a blahořečí městečku Betlému. Často, když chce vyslovit jméno »Ježíš«, říká pln převeliké lásky »Děťátko betlémské«. A když vyslovuje slovo »Betlém«, zní to jako mečení jehňátka. Víc než slovy přetéka jí jeho ústa láskou. Když vyslovoval jméno »Děťátko betlémské« nebo »Ježíš«, olizoval rty jazykem, jako by chtěl ještě názorněji ukázat sladkost tohoto jména. Ukázala se tam štědrost a velkomyslnost Všemohoucího.

Jeden zbožný muž měl podivuhodné vidění. Spatřil v jesličkách neživého chlapečka, viděl, jak k němu přistupuje Boží světec a dítě budí jako z hlubokého spánku.

A nebylo nevýstižné toto zjevení; vždyť Ježíš byl v mnoha srdcích zapomenut.

Milostí Boží ho v jejich srdcích svatý služebník František probudil a znovu uvedl do jejich vědomí.

Když slavnost skončila, odcházeli všichni domů v blahé radosti.

Seno, které v jesličkách leželo, lidé schovávali, aby skrze ně Pán, který tak rozličnými způsoby prokazuje své milosrdenství, uzdravil jejich koně a jiná zvířata. A vskutku se stalo, že v té krajině se uzdravila zvířata, sužovaná rozličnými nemocemi, když dostala kousek onoho sena. Ba i ženy, které trpěly těžkými a dlouho trvajících porodními bolestmi, šťastně porodily, když na ně bylo položeno trochu z onoho sena. Také četní poutníci obou pohlaví, kteří sem přišli, dosáhli tu touženého uzdravení z různých nemocí.

Později bylo místo, kde stály jesličky, posvěceno jako chrám – ke cti svatého Františka – aby tam, kde kdysi požírala z jesliček zvířata seno, mohli v budoucnosti ke spáse těla i duše požívat lidé Tělo Pána Ježíše Krista, Beránka bez poskvrny, který v převeliké a nevýslovné lásce sama sebe obětoval, a který s Otcem i Duchem svatým žije a kraluje jako věčně přeslavný Bůh po všechny věky věků. Amen. Aleluja, aleluja.

APOŠTOLSKÝ LIST

Admirabile signum

SVATÉHO OTCE

FRANTIŠKA

O VÝZNAMU A HODNOTĚ JESLIČEK

1. OBDIVUHODNÉ ZNAMENÍ vánočních jesliček, tak drahých křesťanskému lidu, stále vzbuzuje úžas a obdiv. Představení události Ježíšova narození je prostým a radostným hlásáním tajemství vtělení Božího Syna. Jesličky jsou totiž jakoby živým evangeliem, kterým překypují stránky Písma svatého. Když rozjímáme o Narození Páně, jsme pozváni vydat se duchovně na cestu, přitahováni pokorou Toho, který se stal člověkem, aby se potkal s každým člověkem. Objevujeme, že nás natolik miluje, že se s námi sjednocuje, abychom se i my mohli sjednotit s Ním.

Tímto listem bych chtěl podpořit pěknou tradici našich rodin, které během dnů, jež předcházejí Narození Páně, strojí Betlém. A také zvyk umísťovat ho na pracoviště, do škol, nemocnic, věznic, na náměstí... Jde vskutku o cvičení tvůrčí fantazie, která používá nejrozmanitějších materiálů, aby dala vznik malým mistrovským dílům krásy. Učí se tomu děti, když jim maminka a tatínek, spolu s babičkou a dědečkem, předávají tento radostný zvyk, který v sobě má bohatou lidovou spiritualitu. Rád bych, aby tato praxe nikdy nepřestala, ba doufám, že tam, kde už upadla v zapomnění, byla znovu objevena a oživena.

2. Původ jesliček nachází odkaz především v několika evangelních detailech o Ježíšově narození v Betlémě. Evangelista Lukáš říká prostě, že Maria »porodila svého jednorozeného syna, zavinula ho do plének a položila do jeslí, protože v zájezdním útulku nebylo pro ně místo« (Lk 2,7). Ježíš byl uložen do jeslí, které se latinsky označují slovem *praesepeum*, odkud je italské *presepe* (jesličky či betlém).

Když přišel Boží Syn na tento svět našel místo tam, kam přicházejí zvířata pro pokrm. Seno se stává prvním lůžkem Toho, který se zjeví jako »chléb, který sestoupil z nebe« (Jan 6,41). Symbolika, kterou poznal spolu s dalšími Otcí už sv. Augustin, když napsal: „Položen do jeslí, stal se naším pokrmem“ (Serm. 189, 4). Jesličky totiž obsahují různá tajemství Ježíšova života a přibližují je našemu každodennímu životu.

Relikviář uchovávající Betlémské jesle, bazilika Santa Maria Maggiore, *Peregrinatio In Honorem Apostolorum Gentium Slavorum*, 9.7.2019, Řím, Itálie.

Pojďme však rovnou k původu jesliček, jak je chápeme my. V duchu se odebereme do Greccia v reatinském údolí, kde se svatý František zastavil pravděpodobně cestou z Říma, kde 29. listopadu 1223 obdržel od papeže Honoria III. schválení své Řehole. Po své pouti do Svaté země mu zvláště tamější jeskyně připomínaly betlémskou krajinu. A je možné, že Prostřáček z Assisi byl v římské bazilice

Santa Maria Maggiore uchvácen mozaikami, představujícími Ježíšovo Narození právě v blízkosti místa, kde se podle starobylé tradice uchovávají desky jeslí.

Františkánské prameny dopodrobna vyprávějí, co se událo v Grecciu. Čtrnáct dní před vánocemi František oslovil jednoho zdejšího muže, jménem Jan, a prosil ho, aby mu pomohl uskutečnit jedno přání: „Chtěl bych totiž oslavit památku toho Dítěte, které se

narodilo v Betlémě, a chtěl bych, pokud možno, na vlastní oči vidět hořkou nouzi, v níž se nacházelo, když nemělo ani to nejnnutnější pro novoro-zeného, jak bylo položeno do jeslí, jak leželo na seně mezi volem a oslíkem.“ Když to ten věrný přítel vyslechl, hned šel, aby spěšně na uvedeném místě připravil vše nezbytné podle světceva přání. Dne 25. prosince přišlo do Greccia mnoho bratří z různých stran, a přišli i muži i ženy z okolí, přinesli svíce a pochodně, aby prozářili onu svatou noc.

Když František přišel, našel všecko našel jesle se senem, vola a oslíka. Lidé, kteří se sešli, byli tváří v tvář scéně Narození Páně jati nevýslovnou a nikdy předtím nepoznanou radostí. Potom kněz na jeslích sloužil slavnostně Eucharistii a ukázal na vztah mezi Vtělením Božího Syna a Eucharistií. Tehdy v Grecciu nebyly figurky, betlém tvořili a prožívali ti, kdo byli přítomni (srov. *FP*, str. 147-148).

Tak se zrodila naše tradice: všichni kolem jeskyně překypující radostí, bez jakéhokoli odstupu mezi událostí, která se odehrává, a těmi, kdo se stávají účastnými tajemství.

První životopisec svatého Františka Tomáš z Celana uvádí, že oné noci se k této prosté a jímavé scéně připojil také dar úchvatného vidění. Jeden z přítomných viděl v jeslích ležet samotné Dítě Ježíše. Od oněch jesliček o vánocích roku 1223 "se každý vracel do svého domu naplněn nevýslovnou radostí" (*tamt.* str.148).

3. Svatý František jednoduchostí tohoto znamení uskutečnil velké dílo evangelizace. Jeho učení proniklo do srdce křesťanů a zůstává až do dnešních dnů jako ryzí forma, jak opětovně s jednoduchostí předkládat krásu naší víry. Navíc samo místo, kde vznikly první jesličky, vyjadřuje a vzbuzuje tyto pocity. Greccio se stává útočištěm pro duši, která se skrývá na skále, aby se nechala obklopit tichem.

Proč vzbuzují jesličky takový úžas a dojmají nás? Především proto, že ukazují Boží něhu. On, Stvořitel vesmíru se sklání k naší nepatrnosti. Dar života, pro každého z nás tajemný, nás uchvacuje ještě víc, když vidíme, že Ten, který se narodil z Marie, je zdrojem a oporou každého života. V Ježíši nám Otec daroval bratra, který nás přichází hledat, když jsme dezorientovaní a ztrácíme směr; věrného přítele, který je nám stále nablízku. Daroval nám svého Syna, který nám odpouští a pozvedá z hříchu.

Strojení betléma v našich domovech nám pomáhá znovu prožívat dějiny, které se prožívaly v Betlémě. Zdrojem, který nám umožňuje poznávat a meditovat tuto událost přirozeně vždy zůstávají evangelia. Nicméně její znázornění betlémem pomáhá představit si scény, podněcuje city, vyzývá cítit se vtaženi do dějin spásy, coby současníci této události, která je živá a aktuální v nejrozmanitějších historických a kulturních kontextech.

Už od svého františkánského původu jsou jesličky především pozváním „vnímat“ a „dotýkat se“ chudoby, kterou si Boží Syn zvolil svým vtělením. A jsou také implicitní výzvou následovat Jej cestou pokory, chudoby a sebezřekání, jež vede od betlémských jeslí ke Kříži. Jsou výzvou setkat se s Ním a sloužit Mu s milosrdenstvím v těch nejpotřebnějších bratrích a sestrách (srov. *Mt* 25,31-46).

4. Rád bych nyní prošel různá znamení jesliček, abych poukázal na jejich význam. Na prvním místě si představíme kontext hvězdného nebe v temné a tiché noci. Není to jen kvůli věrnosti evangelním vyprávěním, ale také s ohledem na význam, který má. Pomysleme kolikrát jen je náš život obklopen nocí. A přece ani v těchto chvílích nás Bůh nenechává samotné, ale dává poznávat svou přítomnost, aby odpověděl na rozhodující otázky, které se týkají smyslu naší existence: Kdo jsem? Odkud přicházím? Proč jsem se

narodil v této době? Proč miluji? Proč trpím? Proč umřu? Aby Bůh na tyto otázky odpověděl, stal se člověkem. Jeho blízkost přináší světlo tam, kde je temnota, a osvěcuje ty, kdo procházejí temnotami utrpení (srov. *Lk 1,79*).

Zmínku si zaslouhují také krajiny, které jsou součástí vánočních jesliček, a které nezdědka zobrazují ruiny starobylých domů a paláců, které někdy nahrazují betlémskou jeskyni a stávají se příbytkem Svaté Rodiny. Tyto ruiny se patrně inspirovaly spisem *Legenda Aurea* dominikána Jacopa da Varazze (13. století), kde se dočítáme o jednom pohanském přesvědčení, podle něhož se měl v Římě zhroutit Chrám míru (*Templum pacis*), jakmile Panna porodí. Tyto ruiny jsou především viditelným znamením padlého lidstva, všeho, co směřuje ke zkáze, co je prohnilé a zpustlé. Tato scéna říká, že Ježíš je novostí uprostřed starého světa a přišel uzdravit, obnovit a vrátit náš život i svět jejich původnímu jasu.

5. Jaké dojetí by nás mělo provázet, když do Betlémů umístíme pahorky, potůčky, ovečky a pastýře! Připomínáme si tak, co předpovídali proroci, že totiž celé tvorstvo má podíl na svátku příchodu Mesiáše. Andělé a kometa jsou znamením, že i my jsme povoláni vydat se na cestu k jeskyni a klanět se Pánu.

»Pojďme tedy do Betléma podívat se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil« (*Lk 2,15*) – tak to říkají pastýři po zvěsti andělů. Je to velmi pěkné poučení, kterého se nám v jednoduchosti popisu dostává. Narozdíl od mnoha lidí, majících v úmyslu dělat tisíc jiných věcí, pastýři jsou prvními svědky toho podstatného, tedy spásy, jež se dává. Ti nejpokornější a nejchudší jsou těmi, kdo dokáží přijmout událost Vtělení. Bohu, který nám jde vstříc v betlémském Dítěti, odpovídají pastýři tím, že se vydávají na cestu k Němu, k setkání lásky a vděčného úžasu. A právě toto setkání Boha s jeho dětmi dává díky Ježíši život našemu náboženství, tvoří jeho jedinečnou krásu, která zvláštním způsobem, vyzařuje z betlémských jeslí.

6. Do našich betlémů jsme zvyklí dávat mnoho symbolických figurek. Především postavy žebráků a lidí, kteří neznají jinou hojnost než bohatství srdce. I oni jsou právem blízko Dítěti Ježíši, aniž by je kdo mohl vyhostit nebo odehnat od tak improvizované kolébky, že to chudé kolem ní vůbec nevyvádí z míry. Ba chudí jsou dokonce privilegovanými tohoto tajemství, a často těmi, kdo nejlépe dokáží poznávat Boží přítomnost uprostřed nás.

Chudí a prostí v Betlémě připomínají, že Bůh se stává člověkem pro ty, kteří nejvíce vnímají potřebu Jeho lásky a dožadují se jeho blízkosti. Ježíš »tichý a pokorný srdcem« (*Mt 11,29*) se narodil chudý a vedl prostý život, aby nás naučil chápat to podstatné a žít z toho. Z Betléma jasně vysvítá poselství, že se nesmíme nechat klamat bohatstvím a spoustou nabídek prchavého štěstí. Herodův palác je v pozadí, zavřený a hluchý k radostné zvěsti. Tím, že se narodil v jesličkách zahajuje Bůh jedinou velikou revoluci, která dává naději a důstojnost lidem vyděděným a postaveným na okraj: revoluci lásky, revoluci něhy. Z jesliček Ježíš hlásá mírnou mocí výzvu dělit se s těmi posledními jako cestu k lidštějšímu a bratrštějšímu světu, z něhož není nikdo vyloučen, ani odsunut na okraj.

Děti – ale i dospělí – často rádi přidávají do vánočního Betléma jiné figurky, které zdánlivě nemají s evangelním vyprávěním žádnou souvislost. A přece takováto představitelství touží vyjádřit, že v tomto novém světě, který započal Ježíš, je prostor pro všechno, co je lidské, a pro každé stvoření. Od pastýře ke kováři, od pekaře k muzikantovi, od žen nesoucích džbány s vodou k hrajícím si dětem... to všechno představuje každodenní

svatost, radost z konání každodenních věcí mimořádným způsobem, neboť Ježíš s námi sdílí svůj božský život.

7. Postupně nás vánoční Betlém přivádí k jeskyni, kde nacházíme figurky Marie a Josefa. Maria je maminka, která rozvažuje o svém dítěti a ukazuje ho těm, kdo ho přicházejí navštívit. Její soška umožňuje přemítat o velkém tajemství, do něhož byla tato dívka vtažena, když Bůh zaklepal na dveře jejího neposkvrněného srdce. Na andělovo zvěstování, žádající, aby se stala matkou Boží, odpovídá Maria plnou a naprostou poslušností. Její slova: »Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova!« (Lk 1,38) jsou pro nás všechny svědectvím, jak se vírou svěřit Boží vůli. Svým „ano“ se Maria stala matkou Božího Syna, aniž by tím ztratila svoje panenství, ale dokonce ho tak posvětila. Spatřujeme v ní matku Boží, která si svého Syna nenechává jen pro sebe, ale ode všech žádá, aby jeho slovu naslouchali a uváděli ho ve skutek (srov. Jan 2,5).

Vedle Panny Marie je svatý Josef jako ochránce Dítěte i jeho matky. Obvykle je znázorňován s holí v ruce a někdy drží lampu. Svatý Josef plní v Ježíšově a Mariině životě velice důležitou roli. Je opatrovníkem, který neúnavně chrání svoji rodinu. Když jej Bůh upozorní na ohrožení Herodem, neváhá se vydat na cestu a emigrovat do Egypta (srov. Mt 2,13-15). A když nebezpečí pomine, přivede rodinu do Nazareta, kde bude prvním vychovatelem dítěte a dospívajícího Ježíše. Josef nesl v srdci velké tajemství, které obestíralo Ježíše a jeho snoubenku Marii, a jako spravedlivý muž se vždycky svěroval Boží vůli, kterou také plnil.

8. Srdce Betléma začne tlouci, když v den Narození Páně, vložíme do jesliček postavičku Dítěte Ježíše. Takto se představuje Bůh: v dítěti, aby se nechal vzít do naší náruče. Ve slabosti a křehkosti skrývá svoji noc, která všechno tvoří a přetváří. Zdá se to nemožné, ale přece je tomu tak: v Ježíši byl Bůh dítětem a v tomto stavu chtěl zjevit velikost svojí lásky, která se projevuje úsměvem a rukama vztaženými ke komukoli.

Narození dítěte budí radost a úžas, protože nás staví před velké tajemství života. Když vidíme zářící oči mladých manželů před jejich právě narozeným dítětem, chápeme city Marie a Josefa, kteří pohledem na Dítě Ježíše vnímali přítomnost Boha ve svém životě.

Betlém v chrámu sv. Benedikta v Pustiměři.

„Život se zjevil“ (1 Jan 1,2), takto shrnuje apoštol Jan tajemství vtělení. Jesličky nám ukazují tuto jedinečnou a mimořádnou událost, která změnila běh dějin a od níž se také počítá náš letopočet: před Kristovým narozením a po Kristově narození, a umožňují nám se jí dotknout.

Způsob Božího jednání je téměř omračující, protože se jeví jako nemožné, aby se Bůh zřekl své slávy a stal se člověkem jako my. Jaké překvapení vidět Boha, který přijímá naše způsoby: spí, pije mateřské mléko, pláče a hraje si jako všechny děti! Bůh jako vždycky udivuje, je nepředvídatelný, neustále mimo naše schémata. Proto jesličky, které ukazují Boha tak, jak přišel na svět, nás vybízejí, abychom přemýšleli o svém životě napojeném na Boží život a stali se jeho učedníky, chceme-li dosáhnout konečného smyslu života.

9. Když se přibližuje slavnost Zjevení Páně, přidávají se do vánočních Betlémů figurky tří králů. Tito mudrcové a bohatí vládci z Východu se na základě pozorování hvězdy vydali na cestu do Betléma, aby poznali Ježíše a přinesli mu svoje dary: zlato, kadidlo a myrhu. Také tyto dary mají alegorický význam: zlato uctívá Ježíšovu královskou hodnost, kadidlo jeho božství a myrha jeho svaté lidství, které pozná smrt a pohřeb.

Pohled na tuto betlémskou scénu nás vede k zamyšlení nad odpovědností, kterou má každý křesťan za šíření evangelia. Každý z nás se stává nositelem radostné zvěsti pro ty, s nimiž se setkává, a konkrétními skutky milosrdenství dosvědčuje radost ze setkání s Ježíšem a jeho lásku.

Mudrci učí, že je možné vyjít zdaleka a dojít až ke Kristu. Jsou to bohatí muži, moudří cizinci, žíznící po nekonečnu, kteří odcházejí na dlouhou a nebezpečnou cestu, jež je přivede až do Betléma (srov. *Mt 2,1-12*). Tváří v tvář Dítěti Králi je zachvacuje velká radost. Nenechají se pobouřit chudým prostředím a neváhají pokleknout a klanět se mu. Před ním pochopí, že Bůh se stejnou svrchovanou moudrostí, s níž ovládá běh hvězd, řídí i chod dějin a sesazuje mocné a povyšuje ponížené. A po svém návratu do vlasti zajisté vyprávěli o tomto překvapivém setkání s Mesiášem a zahájili tak cestu evangeliu mezi národy.

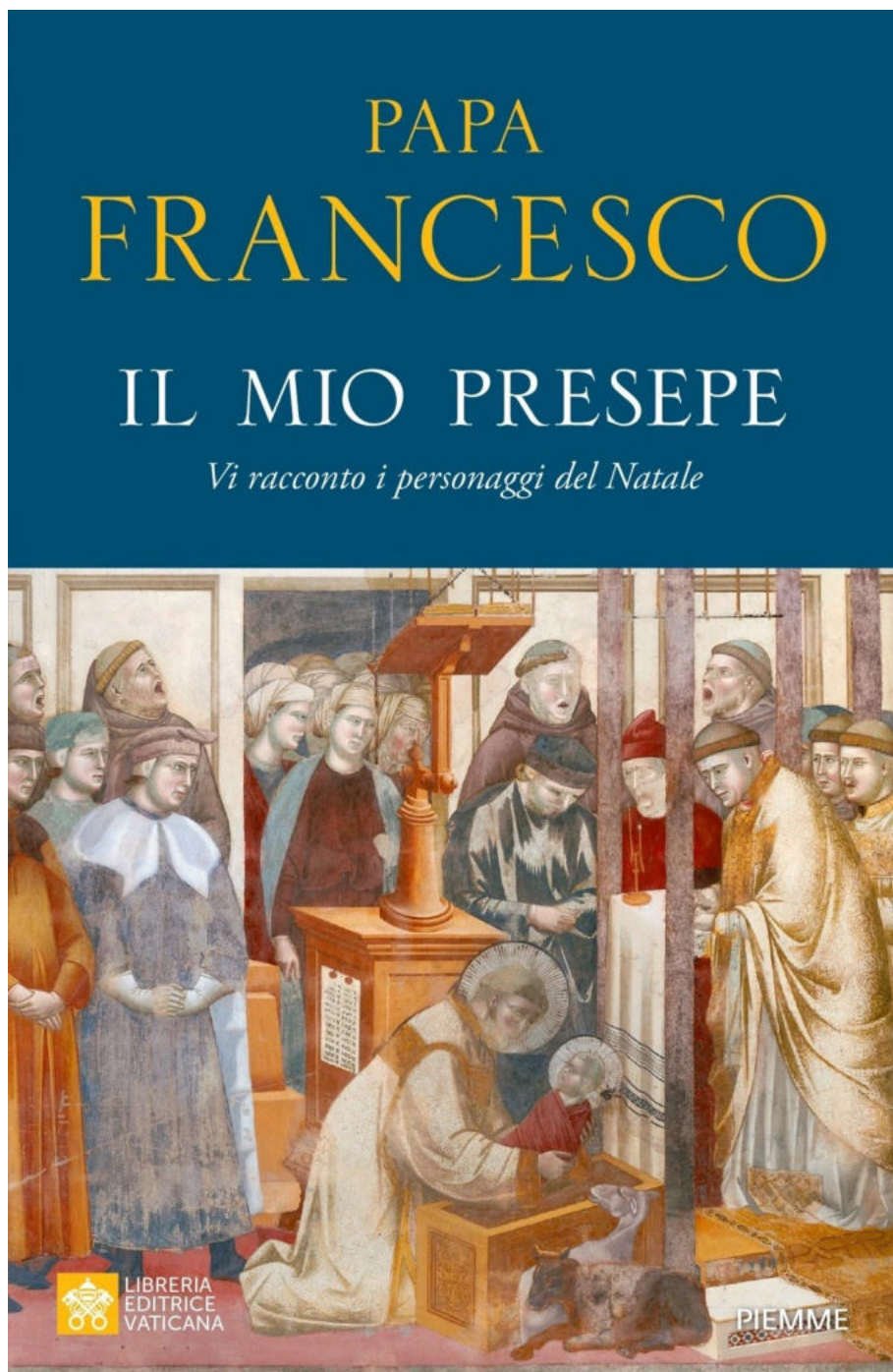
10. Před jesličkami se mysl ráda vrací do dětských let, kdy se dychtivě čekalo, až se začnou stavět. Tyto vzpomínky nás vždycky přivádějí k novému uvědomění si velkého daru, který jsme dostali tím, že nám byla předána víra, a zároveň v nás budí povinnost a radost umožnit dětem a vnukům prožít tutéž zkušenost. Není důležité, jak se Betlém vystrojí; může být stále stejný nebo se každý rok měnit. Záleží na tom, aby promlouval k našemu životu. Všude a jakoukoli formou vyprávějí jesličky o Boží lásce, o Bohu, který se stal děťátkem, aby nám pověděl, jak blízko je každé lidské bytosti, ať se nachází v jakékoli situaci.

Drazí bratři a sestry, jesličky jsou součástí milého i náročného procesu předávání víry. Počínaje dětstvím a potom v každém životním období nás vedou k rozjímání o Ježíši, k vnímání Boží lásky k nám, abychom cítili a věřili, že Bůh je s námi a my jsme s ním a že díky onomu Dítěti – Synu Božím a Panny Marie – všichni jsme dcerami a syny, a abychom vnímali, že v tom spočívá štěstí. Ve škole svatého Františka otevřeme srdce této prosté milosti a dovolme, aby se z tohoto úžasu zrodila pokorná modlitba: naše „díky“ Bohu, který s námi chtěl sdílet všechno, aby nás nenechal nikdy samotné.

*Greccio, svatyně prvních jesliček,
1. prosince 2019, v sedmém roce pontifikátu.*

Franciscus

PAPEŽ FRANTIŠEK MŮJ BETLÉM

Dvakrát jsem si přál navštívit Greccio. Poprvé proto, abych poznal místo, kde svatý František z Assisi vymyslel betlém, něco, co poznamenalo i mé dětství: v domě mých rodičů v Buenos Aires toto znamení Vánoc nikdy nechybělo, bylo důležitější než stromeček.

Podruhé jsem se na toto místo v provincii Rieti, ochotně vrátil, abych podepsal apoštolský list Admirabile signum o smyslu a významu betlému v dnešní době. Při obou příležitostech jsem se cítil pohnutý v kapli, kde lze obdivovat středověkou fresku zobrazující noc betlémskou a noc v Grecciu, umístěné umělcem jakoby paralelně.

Emoce z tohoto pohledu mě podněcují k hlubšímu ponoření se do křesťanského tajemství, které se rádo skrývá v tom,

co je nekonečně malé. Vskutku, vtělení Ježíše Krista zůstává jádrem Božího zjevení, i když se snadno zapomíná, že jeho rozvinutí je tak nenápadné, že zůstává nepovšimnuto.

Maličkost je ve skutečnosti cestou k setkání s Bohem. V pamětním epitafu svatého Ignáce z Loyoly najdeme napsáno: "Non coarceri a maximo, sed contineri a minimo, divinum est". Je božské mít ideály, které nejsou omezeny ničím, co existuje, ale ideály, které jsou zároveň obsaženy a žity v těch nejmenších věcech života. Zkrátka, člověk se nesmí bát velkých věcí, musí jít kupředu a brát ohled na ty nejmenší.

To je důvod, proč se uchovávání tradice jesliček stává zdravým ponořením do Boží přítomnosti, která se projevuje v malých, někdy banálních a opakujících se každodenních věcech. Umět se zřít toho, co svádí, ale vede na špatnou cestu, abychom pochopili a zvolili Boží cesty, je úkol, který nás čeká. V tomto ohledu je velkým darem rozlišování a člověk se nikdy nesmí unavit prosit o něj v modlitbě. Pastýři v jesličkách jsou ti, kteří přijímají Boží překvapení a setkání s ním prožívají v úžasu a klaní se mu: ve své malosti rozpoznávají Boží tvář. Lidsky máme všichni sklon hledat velikost, ale je darem umět ji skutečně najít: umět najít velikost v té malosti, kterou Bůh tak miluje.

V lednu 2016 jsem se setkal s mladými lidmi z Rieti poblíž místní svatyně jesliček. Jim i všem dnes jsem připomněl, že o vánoční noci existují dvě znamení, která nás vedou k rozpoznání Ježíše. Jedním z nich je obloha plná hvězd. Těch hvězd je mnoho, nekonečné množství, ale mezi všemi vyniká jedna zvláštní hvězda, ta, která vedla mudrce k tomu, aby opustili své domovy a vydali se na cestu, na cestu, o které nevěděli, kam je zavede. Stejně se to děje i v našich životech: v určitém okamžiku nás nějaká zvláštní "hvězda" vyzve, abychom se rozhodli, učinili volbu, vydali se na cestu. Musíme Boha naléhavě prosit, aby nám ukázal onu hvězdu, která nás pohne k něčemu víc, než jsou naše zvyky, protože tato hvězda nás přivede k rozjímání o Ježíši, o tom dítěti, které se narodilo v Betlémě a které touží po našem plném štěstí.

V této noci, která se narozením Spasitele stala svatou, nacházíme další mocné znamení: Boží malost. Andělé ukazují pastýřům dítě narozené v jeslích. Žádné znamení moci, soběstačnosti nebo pýchy. Ne. Věčný Bůh se zjevuje v bezbranné, tiché, pokorné lidské bytosti. Bůh se snížil, abychom s ním mohli putovat a aby se mohl postavit po našem boku, ne nad nás či daleko od nás.

Údiv a úžas jsou dva pocity, které každého, mladého i starého, dojmají před jesličkami, které jsou jako živé evangelium přetékající ze stránek Písma svatého. Není důležité, jak je betlém postaven, může být stále stejný nebo se každý rok měnit; důležité je, že promlouvá k našemu životu.

První životopisec svatého Františka, Tomáš z Celana, popisuje vánoční noc roku 1223, jejíž osmisté výročí letos slavíme. Když František přišel, našel jesličky se senem, volkem a oslíkem. Lidé, kteří se tam shromáždili, projevovali nevýslovnou radost, jakou na scéně Vánoc nikdy předtím nezakusili. Kněz pak u jesliček slavnostně sloužil eucharistii, čímž ukázal souvislost mezi vtělením Božího Syna a eucharistií. Při té příležitosti nebyly v Grecciu žádné sošky: betlém byl vytvořen a prožíván přítomnými.

Jsem si jist, že první betlém, který vykonal velké evangelizační dílo, může být i dnes příležitostí k vyvolání úžasu a údivu. A tak to, co svatý František započal prostotou tohoto znamení, přetrvává dodnes jako skutečná forma krásy naší víry.

Vatikán, 27. září 2023

Betlém

„Nadešel den radosti, čas jásotu! K této příležitosti se tu sešlo mnoho bratří z různých částí, s jásotem přišli muži i ženy z okolí, jak jen mohli, připravili svíce a pochodně, aby osvětlili onu noc, v níž se na nebi zaskvěla nádherná hvězda která prozářila všechny dny a věky. Nakonec přišel František: vidí, že vše je připraveno podle jeho přání, a zářil radostí. Nyní se postavili jesle, vložilo se do nich seno a přivedli volka a oslíka. V této dojemné scéně se skví evangelní prostota, velebí se chudoba a doporučuje pokora. Greccio se stává jakoby novým Betlémem.“

Tomáš z Celana, Betlém v Grecciu

Kdo je v betlémě šťastný?

Pohledme na betlém. Kdo je v betlémě šťastný? Na to se rád ptám vás, děti, které se tak rády díváte na figurky ... a možná s nimi tu a tam pohybuje, přemísťujete je a zlobíte tatínka, který je s takovou pečlivostí rozmístil!

Kdo je tady v betlémě šťastný? Panna Maria a svatý Josef jsou plni radosti: hledí na dítě Ježíše a jsou šťastní, protože po tisícerých strastech, přijali tento Boží dar, s takovou vírou a láskou. „Překypují“ svatostí a tedy i radostí. Řeknete mi: ale to je přece pochopitelné! Vždyť je to Panna Maria a svatý Josef! Jistě, ale nemysleme si, že to pro ně bylo snadné: svatými se nerodí, ale stává, a to platí i pro ně.

Dále pak byli plní radosti pastýři. Také pastýři jsou svatí, zajisté, protože odpověděli na zvěst andělů, bez váhání hned pospíchali k jeskyni a poznali znamení Děťátka v jeslích. Nebylo to zřejmé. V betlémech je často pastýř hledící k jeskyni zasněným, okouzleným pohledem: tento pastýř vyjadřuje úžasnou radost toho, kdo s duší dítěte přijímá Ježíšovo tajemství. To je rys svatosti: zachovat si schopnost úžasu a údivu nad Božími dary, nad jeho „překvapeními“, a tím největším darem, stále novým překvapením, je Ježíš. Velkým překvapením je Bůh!

Dále pak jsou v některých betlémech, těch větších, s mnoha postavami, jsou řemeslníci: švec, nosič vody, kovář, pekař... a tak dále a tak dále. A všichni jsou šťastní. Proč? Protože jsou „nakaženi“ radostí události na níž mají účast, totiž narozením Ježíše. Tak je i jejich práce posvěcena Ježíšovou přítomností, jejich příchodem mezi nás.

Mé přání je tedy toto: být svatými, abychom byli šťastnými. Ale ne svatými z obrázků, ne, ne. Normálními svatými, světcí a světicemi z masa a kostí, s naší povahou, s našimi nedostatky, i s našimi hříchy – poprosme za odpuštění a jděme dál -, ale připraveni nechat se „nakazit“ přítomností Ježíše mezi námi, připraveni běžet k Němu jako pastýři, abychom viděli tuto Událost, toto neuvěřitelné Znamení, které nám Bůh dal. Co říkali andělé? „Hle, zvěstuji vám velikou radost, radost pro všechny lid“ (Lk 2,10). Půjdeme se podívat? Anebo se budeme zabývat jinými věcmi?

Svatý František, který vynalezl betlém

Obdivuhodné znamení betléma, tak drahé křesťanskému lidu, stále vzbuzuje úžas a údiv. Ztvárnit událost Ježíšova narození znamená zvěstovat s jednoduchostí a radostí tajemství vtělení Božího Syna. Betlém totiž je jako živé evangelium, které překypuje ze stránek Písma svatého. Když rozjímáme nad vánoční scénou, jsme vyzváni dát se duchovně na cestu, přitahování pokorou Toho, který se stal člověkem, aby se setkal s každým člověkem. A objevíme, že nás natolik miluje, že se s námi spojil, abychom i my se mohli spojit s Ním.

Rád bych podpořil pěknou tradici našich rodin, které ve dnech, jež předcházejí vánocům, strojí betlém. Stejně jako zvyk stavět ho na pracovištích, ve školách, nemocnicích, ve věznicích, na náměstích... Je to vskutku cvičení tvůrčí představitivosti, které využívá nejrozmanitější materiály, aby dalo život maličkým mistrovským dílům krásy. Učí se tomu od dětství: když tatínek a maminka spolu s prarodiči předávají tento radostný obyčej, který ztělesňuje bohatou lidovou spiritualitu. Přeji si, aby tato praxe nikdy neupadala; ba co víc, doufám, že tam, kde se přestala užívat, mohla být znovu objevena a oživena.

Odkaz na původ betléma se nachází především v některých evangelijních detailech o Ježíšově narození v Betlémě. Ježíš byl položen do jeslí, kterým se latinsky říká *praesepeum*, odtud italsky *presepe*, česky *jesle*.

Ale pojďme k počátku betléma, jak jej chápeme. V duchu se odebereme do Greccia v reatinském údolí, kde se svatý František zastavil zřejmě cestou z Říma, kde 29. listopadu 1223 obdržel od papeže Honoria III. Potvrzení své Řehole. Po své cestě do Svaté země mu ony zdejší jeskyně obzvláště připomínaly betlémskou krajinu. Je možné, že Prostřáček byl uchvácen v Římě, v bazilice Santa Maria Maggiore, mozaikami s vyobrazením Ježíšova narození, právě v blízkosti místa, kde se podle starobylé tradice uchovávají desky jesliček.

Františkánské prameny podrobně vyprávějí o tom, co se v Grecciu událo. Patnáct dnů před vánocemi František oslovil místního muže, který se jmenoval Jan a požádal ho, aby mu pomohl uskutečnit jedno přání: „Chtěl bych totiž oslavit památku toho Dítěte, které se narodilo v Betlémě, a chtěl bych, pokud možno, svýma očima vidět hořkou nouzi, kterou už jako dítě muselo snášet, jak leželo v jeslích, u nichž stál vůl a osel, i jak leželo na seně“. Jen co vyslechl věrného přítele, hned odešel, aby na určeném místě připravil vše potřebné, podle touhy světce. 25. prosince připutovali do Greccia bratři z různých koutů a přišli i mužové a ženy z okolí, přinesli květiny a pochodně, aby prozářili onu svatou noc. Když přišel František, viděl jesle se senem, volka a oslíka. Lidé, kteří se tu seběhli, projeví nad vánoční scénou nevýslovnou radost, jakou předtím nezažili. Potom slavil kněz nad jesličkami slavnostní Eucharistii a ukázal na spojitost mezi vtělením Božího Syna a Eucharistii. Při té příležitosti nebyly v Grecciu sošky: betlém vytvořili a prožívali ti, kdo byli přítomní.

A tak se zrodila naše tradice: všichni kolem jeskyně a naplnění radostí, bez jakéhokoli odstupu mezi událostí, která se odehrává a těmi, kdo jsou účastní tajemství.

První životopisec sv. Františka, Tomáš z Celana, uvádí, že oné noci prosté a působivé podívané se přidružil i dar nádherného vidění: jeden z přítomných viděl ležet v jesličkách samotného Ježíška. Od onoho betléma vánoc roku 1223 „se každý vracel do svého domu naplněn nevýslovnou radostí“.

Svatý František, jednoduchostí onoho znamení, uskutečnil velké dílo evangelizace. Jeho učení proniklo do srdce křesťanů a zůstává až do našich dnů jako originální forma, jak s jednoduchostí znovu představit krásu naší víry. Nicméně, už samo místo, kde vznikl první betlém vyjadřuje a vzbuzuje tyto pocity. Greccio se stává útočištěm duše, která se skrývá na skále, aby se nechala obklopit tichem. Skládání betlému v našich domovech nám pomáhá znovu prožít příběh, který se žil v Betlémě. Přirozeně, evangelia vždy zůstávají zdrojem, který nám umožňuje poznat a rozjímat o této události; její ztvárnění v betlémě však pomáhá představovat si výjevy, podněcuje citové vnímání, vyzývá, abychom se cítili být vtaženi do dějin spásy, být současníky této události, která je živá a aktuální v nejrůznějších historických a kulturních souvislostech.

Už od svého františkánského původu je zvláště pak betlém pozváním „vnímat“, „dotknout se“ chudoby, kterou si Boží Syn zvolil při svém Vtělení. A tak je implicitně výzvou následovat jej po cestě pokory, chudoby, vydanosti, která od betlémských jeslí vede ke kříži. Je výzvou setkat se s ním a sloužit mu milosrdenstvím v nejpotřebnějších bratrích a sestřích (srv. *Mt 25,31-46*).

U betléma se mysl ráda vrací k době, kdy jsme byli dětmi a netrpělivě očekávali okamžik, kdy se začne stavět. Tyto vzpomínky uvádějí ke stále novému uvědomění si velikosti daru, který nám byl dán předáním víry; a současně nám dávají vnímat úkol a radost dát dětem a vnoučatům účast na stejné zkušenosti. Není důležité, jak se betlém postaví, může být stále stejný anebo se každoročně upravovat; to, na čem záleží, je aby promlouval k našemu životu. Všude a v jakékoli formě betlém vypráví o Boží lásce, o Bohu, který se stal dítětem, aby nám řekl, jak je blízký každé lidské bytosti, ať se nachází v jakýchkoli podmínkách.

Betlém je živým evangeliem

Když do vánoc schází jen pár dnů, zatímco se spěchá s přípravami na slavnost, můžeme se ptát: „Jak se připravuji na narození Oslavence?“ Prostým, ale účinným způsobem, jak se připravit, je postavit betlém.

Betlém je totiž „jako živé evangelium“ (Apoštolský list *Admirabile signum*, 1). Přináší evangelium do míst, kde se žije: do domů, škol, na pracoviště, na místa setkání, do nemocnic a pečovatelských domů, do věznic a na náměstí. A tam, kde žijeme, nám připomíná podstatnou věc: že Bůh nezůstal neviditelný na nebi, ale přišel na Zem, stal se člověkem, dítětem. Stavět betlém znamená oslavovat Boží blízkost. Bůh byl vždy blízko svému lidu, ale když se vtělil a narodil, stal se velmi blízkým, blizoučkým. Stavět betlém znamená oslavovat blízkost Boha, objevit že Bůh je skutečný, konkrétní, živý a s tlukoucím srdcem. Bůh není vzdáleným pánem či odtažitým soudcem, ale pokornou Láskou, co sestoupila až k nám.

Betlém je domácím evangeliem. Slovo „jesličky“ znamená doslova „krmítko“, zatímco město jesliček, Betlém, znamená „dům chleba“. Jesličky jsou domem chleba: betlém, který stavíme doma, kde sdílíme jídlo a city, nám připomíná, že Ježíš je pokrmem, chlebem života (srv. *Jan 6,34*). Je to On, kdo živí naši lásku, je to On, kdo dává sílu našim rodinám kráčet dál a odpouštět si.

Betlém nám nabízí ještě další životní poučení. V mnohdy uspěchaných rytmech současnosti je výzvou ke kontemplaci. Připomíná nám důležitost zastavení se. Neboť jen

když se dokážeme usebrat, můžeme přijmout to na čem v životě záleží. Jen pokud necháme za dveřmi rámus světa, otevřeme se naslouchání Bohu, který promlouvá v tichu. Betlém je více než kdy aktuální, zatímco se ve světě den co den vyrábí množství zbraní a do očí a do srdce vstupuje tolik násilných obrazů. Betlém je naopak řemeslných obrazem míru. Proto je živým evangeliem.

Přeji vám tedy, aby stavění betléma bylo příležitostí přivítat Ježíše v životě. Když doma stavíme betlém, je to jako otvírat dveře a říkat: „Ježíši, vejdi!“, činit konkrétní tuto blízkost, toto pozvání Ježíše, aby vstoupil do našeho života. Protože jen pokud On přebývá v našem životě, život je znovuzrozen. A pokud se život znovu zrodí, jsou skutečné vánoce.

Dítě Ježíš

V těch dnech vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby se v celé říši provedlo sčítání lidu. To bylo první sčítání a konalo se, když byl v Sýrii místodržitelem Kvirinius. Šli tedy všichni, aby se dali zapsat, každý do svého města. Také Josef se odebral z galilejského města Nazareta vzhůru do Judska do města Davidova, které se jmenuje Betlém, protože byl z rodu a kmene Davidova, aby se dal zapsat spolu s Marií, sobě zasnoubenou ženou, která byla v požehnaném stavu. Když tam byli, naplnil se jí čas, kdy měla porodit. A porodila svého prvorozeného syna, zavinula ho do plének a položila do jeslí, protože v zájezdním útulku nebylo pro ně místo.

(Lk 2,1-7)

Bůh nás překvapuje v dítěti

Srdce betléma se začíná chvět, když tam o vánocích klademe sošku Jezulátka. Tak se nám dává poznat Bůh, v dítěti, aby se nechal přijmout do našich náručí. Pod slabostí a křehkostí skrývá svou moc, která vše tvoří a proměňuje. Zdá se to být nemožné, a přece je tomu tak: v Ježíši se Bůh stal dítětem, a takto chtěl Bůh ukázat velikost své lásky, která se ukazuje v úsměvu a ve vztažených ručkách ke komukoliv.

Narození dítěte vzbuzuje radost a úžas, protože staví před velké tajemství života. Když vidíme, jak oči mladých manželů září nad jejich novorozeným dítětem, chápeme pocity Marie a Josefa, kteří při pohledu na Ježíška vnímali Boží přítomnost ve svém životě.

Boží způsob jednání je téměř ohromující, protože se zdá nemožné, že by se vzdal své slávy, aby se stal člověkem jako my. Jaké to překvapení vidět Boha, který přijímá stejné chování jako my: spí, přijímá mléko od maminky, pláče a hraje si jako všechny děti! Bůh

jako vždy zneklidňuje, je nepředvídatelný, stále mimo našich schémat. Betlém tedy, kromě toho, že nám ukazuje Boha, jak přišel na svět, provokuje k zamyšlení nad našim životem, včleněného do onoho života Božího; zve nás, abychom se stali jeho učedníky, chceme-li dosáhnout posledního cíle života.

Pojďme znovu objevit maličkosti

Když evangelium vypráví o Ježíšově narození začíná od císaře Augusta, který provádí sčítání celé říše: představuje prvního císaře v jeho velikosti. Ale hned nato nás vede do Betléma, kde není velkého nic: jen chudičké dítě zavinuté do plének, s pastýři kolem. A právě tady je Bůh, v nepatrnosti. Chce se tím říct: Bůh se nenese na velikosti, ale sestupuje do nepatrnosti. Nepatrnost je cestou, kterou si zvolil, aby k nám přišel, aby se dotkl našeho srdce, aby nás spasil a znovu přivedl k tomu, na čem záleží.

Bratři a sestry, když stojíme před betlémem, dívejme se do středu: odhlédněme od světel a dekorací, jakkoli jsou krásné, a rozjímejme nad Dítětem. Ve své nepatrnosti je tu celý Bůh. Vyznejme to: „Dítě, Ty jsi Bůh, Bůh-dítě“. Nechme se strhnout tímto šokujícím úžasem. Ten, jenž objímá vesmír, potřebuje být držen v náručí. On, který stvořil slunce, musí být zahříván. Zosobněná něha potřebuje být hýčkána. Nekonečná láska potřebuje maličké srdce, jež vydává jemný tlukot. Věčné Slovo je nemluvnětem, tedy neschopným mluvit. Chléb života musí být krmen. Stvořitel světa nemá kde bydlet. Dnes je vše obráceně: Bůh přichází do světa maličký. Jeho velikost se nabízí v maličkosti.

A my se ptejme, - jsme s to přijmout tuto Boží cestu? Je to výzva vánoc: Bůh se zjevuje, ale lidé to nechápou. On se činí v očích světa maličkým a my pokračujeme v hledání velikosti podle světa, možná dokonce i v jeho jménu. Bůh se ponizuje a my chceme vystoupit na piedestal. Nejvyšší ukazuje pokoru a my tíhneme k ukazovat se. Bůh jde hledat pastýře, neviditelné; my vyhledáváme okázalost, ukazovat se. Ježíš se narodil, aby sloužil a my trávíme léta honbou zas úspěchem. Bůh nehledá sílu a moc, žádá něhu a vnitřní maličkost.

A zde je to, oč prosit Ježíše o vánocích: milost maličkosti. „Pane, nauč nás milovat maličkost. Pomoz nám pochopit, že je cestou k pravé velikosti“. Ale co konkrétně znamená přijmout maličkost? Za prvé to znamená věřit, že Bůh chce přijít do maličkostí našeho života, chce přebývat v každodenních

skutečnostech, prostých gestech, která provádíme doma, v rodině, ve škole, v práci. Je to právě v našem běžném životě, kde chce konat mimořádné věci. Je to poselství velké naděje: Ježíš nás zve, abychom zhodnotili a objevili maličkosti života. Je-li on tam s námi, co nám schází? Zanechejme tedy lítosti nad velikostí, kterou nemáme. Vzdejme se stížností, napučených tváří, chamtivosti, která nás nechává nespokojenými! Nepatrnost, úžas toho maličkého dítěte: to je poselství.

Ale je tu ještě něco víc. Ježíš netouží přijít jen do maličkostí našeho života, ale také do naší maličkosti: do našeho vnímání, že jsme slabí, křehcí, nedostatečnými, možná dokonce pomýlenými. Sestro, bratře, jestliže tě, jako v Betlémě, obklopuje temnota noci, cítíš-li kolem chladnou lhostejnost, křičí-li rány, co v sobě nosíš: „Znamenáš málo, nestojíš za nic, nikdy nebudeš milován, jak by sis přál“, v této noci, když toto prožíváš, ti odpovídá Bůh a říká ti: „Miluji tě, takového, jaký jsi. Tvá maličkost mne neděsí, tvé křehkosti mne nezneklidňují. Pro tebe jsem se stal maličkým. Abych byl tvůj Bůh, stal jsem se tvým bratrem. Milovaný bratře, milovaná sestro, neboj se mne, ale ve mně najdi svou velikost. Jsem to blízko a jen o toto tě prosím: důvěřuj mi a otevři mi své srdce“.

Přijmout nepatrnost znamená ještě jedno: obejmout Ježíše v dnešních maličkých. Totiž milovat ho v těch posledních, sloužit mu v chudých. Jsou to oni, kdo se nejvíce podobají Ježíši, narozenému v chudobě. A v nich chce On být ctěn. V této noci lásky ať jsme jati jen jedinou obavou: zranit lásku Boží, zranit ji pohrdáním chudými svou lhostejností. Jsou to Ježíšovi nejmilovanější, kteří nás jednoho dne budou přijímat v nebi. Jedna básnička

napsala: „Kdo nenašel nebe zde na zemi, tomu tam nahoře bude chybět“ (E. Dickinson, *Poems*, str. 96-97). Neztrácejme z očí nebe, pečujme o Ježíše nyní, hladíme ho v potřebných, protože se s nimi ztotožnil.

Ježíš, Boží něha

Ve tváři maličkého Ježíška, kontemplujeme tvář Boha, který se nezjevuje v síle, moci, ale ve slabosti a křehkosti novorozeněte. Takový je náš Bůh, stává se nám blízkým v dítěti. Toto Dítě ukazuje věrnost a něhu bezmezné lásky, kterou Bůh obklopuje každého z nás. Proto slavíme vánoce a znovu prožíváme stejnou zkušenost betlémských pastýřů a spolu s mnoha otci a matkami, kteří den co den co den namáhají a čelí obětem; spolu s maličkými, nemocnými, chudými slavíme svátek, protože je svátkem setkání Boha s námi v Ježíši.

(pokračování příště)

JEŽÍŠOVO NAROZENÍ V BETLÉMĚ

JOSEPH RATZINGER/BENEDIKT XVI.

„HIC DE VIRGINE MARIA IESUS CHRISTUS NATUS EST“, Benedikt XVI. v kryptě baziliky Narození Páně v Betlémě, na místě, kde se z Marie Panny narodil Ježíš Kristus, 13. května 2009.

1. Historický a teologický rámec vyprávění o narození v Lukášově evangeliu

„V těch dnech vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby se v celé říši provedlo sčítání lidu“ (Lk 2,1). Těmito slovy Lukáš uvádí své vyprávění o Ježíšově narození a vysvětluje, proč k němu došlo v Betlémě: sčítání za účelem stanovení a následně výběru daní je důvodem, proč Josef a Marii, jeho manželkou, která byla v požehnaném stavu, jdou z Nazareta do Betléma. Ježíšovo narození v městě Davidově se staví do rámce velkých všeobecných dějin, přestože císař vůbec nemá tušení, že tito chudí lidé jsou kvůli němu v tíživém okamžiku na cestě, a tak, zdánlivě náhodou, se dítě Ježíše narodí na místě příslibu.

Pro Lukáše je všeobecný historický kontext důležitý. Poprvé se koná „sčítání celé říše“, „ekumene“ v jejím celku. Poprvé existuje vláda a království, jež zahrnuje celý svět. Poprvé existuje velké území míru, v němž všichni mohou být zapsáni a dáni do služby komunity. Pouze v této chvíli, kdy na široké úrovni existuje společenství práva a jmění, kdy jediný společný jazyk dovoluje porozumění v myšlení a v jednání, může univerzální poselství spásy, univerzální nositel spásy vstoupit do světa: vskutku nastala „plnost času“.

Spojitost mezi Ježíšem a Augustem však jde mnohem hlouběji. Augustus nechtěl být kdejakým panovníkem, jakými byli ti před ním a budou ti, co přijdou po něm. Epigraf z

Priene, sahající do roku 9 před Kristem, nám dává pochopit, jak si přál být nazírán a chápán. Říká se tam, že den císařova narození „vtiskl celému světu jiný ráz: ubíral by se ke zkáze, pokud by v tom, který se nyní narodil nevzešlo obecné štěstí ... Prozřetelnost, která božsky vede náš život, naplnila tohoto člověka takovými dary kvůli spáse lidí, aby ho poslala nám a budoucím generacím jako spasitele (*sótér*). ... Den zrození boha byl pro svět počátkem „evangelií“ s ním spojených. Od jeho narození musí začít nové počítání času (srv. Stöger, *Das Evangelium nach Lukas*, str. 74).

Na základě textu tohoto druhu je zřejmé, že Augustus byl nazírán nejen jako politik, ale

jako teologická postava, maje ostatně na paměti, že naše rozdělení politiky a náboženství, politiky a teologie v antickém světě neexistovalo. Už v roce 27 před Kristem, tři roky poté, co se ujal vlády, mu římský senát udělil titul *augustus* (řecky *sebastós*) – „úctyhodný“. Na nápise v Priene je nazván spasitel (*sótér*). Tento titul, dávaný v literatuře Diovi, ale také Epikurovi a Eskulapiovi, v řeckém překladu Starého zákona je vyhrazen výlučně Bohu. Také v případě Augusta má božský ráz: císař vyvolal světový převrat, uvedl nový čas.

Ve čtvrté ekloge Vergiliově jsme se už setkali s touto nadějí na nový svět, očekáváním návratu ráje. I když u Vergilia – jak jsme viděli - existuje širší podklad, ovlivnil nicméně způsob chápání života v Augustově éře: „Teď se všechno musí změnit ...“.

Rád bych ještě zvlášť zdůraznil dva významné aspekty, jak chápal sebe sama Augustus a jaké chápání bylo vlastní jeho současníkům. „Spasitel“ přinesl světu především mír. On sám nechal představit toto své poslání nositele pokoje monumentální formou a na všechny věky v *Ara Pacis Augustae* (oltář Augustova míru), jehož uchované pozůstatky činí dodnes imponujícím způsobem zřejmým, jak všeobecný mír, který na jistý čas zajistil, dopřál lidem hluboký nádech úlevy a naděje. V tomto ohledu Marius Reiser, v odvolání na Antonie Wlosoka, píše: 23. září (císařovy narozeniny) „stín tohoto poledníku postupoval 'od rána do večera' asi 150 metrů přímo v linii rovnodennosti, přesně až do středu *Ara Pacis*; existuje tedy přímá linie od narození tohoto člověka k *pax* (míru), a tímto způsobem je viditelně prokázáno, že je *natus ad pacem* (zrozen k míru). Stín pochází od koule, a koule ... je současně sféra nebes stejně jako glóbus země, symbol vlády nad světem, který byl nyní uveden v mír“ (*Wie wahr ist Weihnachtsgeschichte?*, str. 459).

Tady proniká druhý aspekt Augustova sebevědomí: univerzalita, kterou sám Augustus, jako jistý druh zprávy o svém životě a svém díle, takzvané *Monumentum Ancyranum*, doložil konkrétními daty a silně zdůraznil.

Tím jsme se znovu dostali ke skutečnosti sčítání všech obyvatel říše, jež pojí Ježíše z Nazareta s císařem Augustem. O tomto výběru daní (soutpisu) existuje rozsáhlá diskuze mezi učenými, do jejichž detailů zde nemusíme vstupovat.

První problém je zatím dosti snadné objasnit: soutpis se konal za časů krále Heroda Velikého, který ovšem zemřel už v roce 4 před Kristem. Začátek našeho počítání času – určení Ježíšova narození – sahá k mnichu Dionýsiovi Malému (+ kolem roku 550), který se ve svých počtech zřejmě zmýlil o několik let. Historické datum Ježíšova narození je tedy třeba stanovit o pár let dřív.

Velké spory vyvolala dvě další data. Podle Josefa Flavia, jemuž především vděčíme za naše poznatky o židovských dějinách Ježíšových časů, se soutpis konal v roce 6 po Kristu za vlády Quirinia a – protože koneckonců šlo o peníze – vedl ke vzpouře Judy Galilejského (srv. *Skt* 5,37). Navíc Quirinius působil v této syrsko-židovské oblasti pouze v té době a ne předtím. Tyto skutečnosti jsou však samy o sobě opět nejisté; v každém případě existují indicie, podle kterých Quirinius, z pověření císaře, působil v Sýrii už kolem roku 9 před Kristem. Tak jsou jistě přesvědčivé náznaky jistých badatelů, například Aloise Stögera, podle nichž se „soutpis“ za tehdejších okolností konal obtížně a protáhl se na několik let. Ostatně, probíhal ve dvou etapách: především zápisem veškerého vlastnictví půdy a nemovitostí a pak – jak druhý moment – vyměřením daní, které bylo třeba skutečně platit. První etapa tedy probíhala v době Ježíšova narození; druhá, která byla pro lid mnohem více pobuřující, vyvolala povstání (srv. Stöger, *Das Evangelium nach Lukas*, str. 372s).

Konečně se rovněž namítalo, že k takovému zjišťování nebylo přece třeba, aby šel „každý do svého města“ (*Lk* 2,3). Z různých pramenů však víme, že dotyční se museli přihlásit tam, kde vlastnili pozemky. V souladu s tím můžeme předpokládat, že Josef z domu Davidova, nějaký pozemek v Betlémě vlastnil, proto kvůli vyměření daní se tam musel odebrat.

Neustále se dá diskutovat o tolika podrobnostech. Je však obtížné upřít pohled na každodennost nám tak vzdáleného a tak složitého ústrojí, jakým byla římská říše. Nicméně podstatné obsahy skutečností, o kterých nám Lukáš podává zprávu, zůstávají i přes to všechno historicky věrohodné: rozhodl se totiž, – jak říká v předmluvě k svému evangeliu – „všechno důkladně prozkoumat“ (1,3). To pochopitelně pomocí prostředků, které měl k dispozici. Nicméně vždy byl blíže pramenům a událostem než si my, nehledě na veškerou historickou erudici, můžeme nárokovat.

Vraťme se k významnému kontextu historického momentu, v němž došlo k Ježíšovu narození. S odkazem na císaře Augusta a „celou říši“, Lukáš vědomě vytvořil historický a současně teologický rámec pro události, které se budou vyprávět.

Ježíš se narodil v době, kterou lze přesně stanovit. Na počátku Ježíšova veřejného působení Lukáš znovu poskytuje detailní a bedlivé datování tohoto historického okamžiku: je to v patnáctém roce vlády císaře Tiberia; nadto je zmíněn římský místodržitel toho roku a tetrarchové Galileje, Itureje a Trachonitidy, stejně jako Abileny, a pak velekněží (srv. *Lk* 3,1s).

Ježíš se nenarodil a neobjevil na veřejnosti v neurčitě mýtickém „jednou“. Patří do přesně datované doby a do přesně vyznačeného geografického prostředí: univerzální a

konkrétní se navzájem dotýkají. V Něm vstoupil do světa *Logos*, tvůrčí Důvod všech věcí. Věčný *Logos* se stal člověkem, a součástí toho je kontext místa a času. Víra je vázána na tuto konkrétní skutečnost, i když potom, v síle zmrtvýchvstání, je časový a geografický prostor překonán a Pánovo „předcházení do Galileje“ (srv. *Mt 28,7*) uvádí do otevřené šíře celého lidstva (srv. *Mt 28,16ss*).

Významný je ještě další prvek. Augustův dekret o daňovém soupisu všech obyvatel ekumene vede Josefa spolu s Marií do Betléma, města Davidova, a slouží tak k naplnění příslibu proroka Micheáše, podle něhož se má Pastýř Izraele narodit v tomto městě (srv. *5,1-3*). Císař, aniž by to tušil, přispívá k naplnění příslibu: dějiny římské říše a dějiny spásy, které Bůh začal s Izraelem, se vzájemně prolínají. Bůh, který je Bohem Izraele a všech národů, se projevuje jako pravý vůdce celých dějin.

Uznávání představitelů moderní exegeze jsou toho názoru, že zpráva obou evangelistů, Matouše i Lukáše, podle níž se Ježíš narodil v Betlémě, je tvrzením teologickým nikoli historickým. Ježíš se měl ve skutečnosti narodit v Nazaretě. Vyprávěními o Ježíšově narození v Betlémě se dějiny teologicky přepracovaly v souladu s přísliby, aby se tak – na základě místa narození – mohlo ukázat na Ježíše jako na očekávaného Pastýře Izraele (srv. *Mt 5,1-3; Mt 2,6*).

Osobně nevidím jak by se daly připojit věrohodné prameny, o které by se taková teorie mohla opřít. O Ježíšově narození totiž nemáme jiné prameny, než vyprávění o dětství u Matouše a u Lukáše. Obě jsou evidentně závislá na představitelích velmi odlišných tradic. Byla ovlivněna rozdílnými teologickými pohledy, stejně jako jejich historické zprávy se zčásti liší.

Matoušovi zjevně nebylo známo, že jak Josef tak Maria bydleli zpočátku v Nazaretě. Proto, když se vraceli z Egypta, chtěl Josef nejprve jít do Betléma, a pouze zpráva o tom, že v Judsku vládne Herodův syn, jej vede k tomu, že se uchýlí do Galileje. Lukášovi však bylo už od počátku jasné, že Svatá Rodina se po událostech narození, vrátila do Nazareta. Dvě odlišné linie tradice se shodují ve zprávě, že místem Ježíšova narození byl Betlém. Jestliže se držíme pramenů, je jasné, že Ježíš se narodil v Betlémě a vyrůstal v Nazaretě.

2. Ježíšovo narození

„Když tam byli, naplnil se jí čas, kdy měla porodit. A porodila svého prvorozeného syna, zavinula ho do plének a položila do jeslí, protože v zájezdním útulku nebylo pro ně místo“ (*Lk 2,6s*).

Začněme náš komentář posledními slovy tohoto úryvku: v zájezdním útulku nebylo pro ně místo. Meditace těchto slov ve víře našla v tomto konstatování vnitřní podobnost se slovem *Prologu svatého Jana*, bohatým na hluboký obsah: „Do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali“ (*Jan 1,11*). Pro Spasitele světa, pro Toho, podle něhož bylo všechno stvořeno (srv. *Kol 1,16*), není místo. „Lišky mají doupata a nebeští ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kam by hlavu složil“ (*Mt 8,20*). Ten, který byl ukřižován za branou města (srv. *Žid 13,12*) se za branou města také narodil.

To nás musí vést k zamyšlení, odkázat nás na převrácení hodnot, jaké existuje v postavě Ježíše Krista, v jeho poselství. Už od narození nepatří k prostředí, které je podle světa významné a mocné. Ale právě tento člověk bezvýznamný a bez moci se ukazuje jako

skutečně Mocný, jako Ten, na němž nakonec závisí všechno. Vyjít z prostředí toho, co si myslí všichni a co všichni chtějí, z dominantních kritérií, tedy patří ke stávání se křesťany, aby se vstoupilo do světla pravdy o našem bytí a díky tomuto světlu se dosáhlo správné cesty.

Maria položila své novorozené děťátko do jeslí (srv. *Lk 2,7*). Z toho se právem odvodilo, že se Ježíš narodil ve stáji, v prostředí málo útulném – jsme v pokušení říci: nedůstojném – které v každém případě poskytlo posvátné události nezbytnou důvěrnost. V kraji kolem Betléma se jeskyně odjakživa používají jako stáj (srv. Stuhlmacher, *Die Geburt des Immanuel*, str. 51).

Už u mučedníka Justina (+ kolem roku 165) a u Origena (+ kolem r. 254) nacházíme tradici podle které byla místem Ježíšova narození jeskyně, kterou ukazovali křesťané v Palestině. Skutečnost, že Řím po vyhnání židů ze Svaté země ve II. století, přeměnil jeskyni na místo Tammuz-Adonisova kultu, se zjevným úmyslem potlačit kultovní vzpomínku křesťanů, potvrzuje starobylost tohoto kultovního místa a ukazuje rovněž na jeho důležitost v římském hodnocení. Místní tradice jsou často věrohodnějším pramenem než psané záznamy. Betlémské tradici, s níž je spjata i bazilika narození, lze tedy přiznat značnou míru věrohodnosti.

Maria zavinula dítě do plének. Bez jakéhokoli sentimentalizmu si dokážeme představit s jakou láskou šla Maria vstříc této své hodině, jak připravila narození svého Syna. Ikonová tradice, na základě teologie Otců, vykládala teologicky jesle i plénky. Dítě, nuzně zavinuté do plének se jeví jako předčasný odkaz na hodinu jeho smrti. Už od počátku je Obětovaný, jak uvidíme ještě podrobněji v zamyšlení nad slovem o prvorozeném. Jesle se tak ztvárňovaly jako jistý druh oltáře.

Augustin vyložil význam jeslí úvahou, která se v první chvíli zdá nepatřičná, ale zkoumá-li se pozorněji, obsahuje naopak hlubokou pravdu. Jesle jsou místem, kde zvířata nacházejí svou potravu. Nyní však leží v jesličkách Ten, jenž sám sebe značil za pravý chléb, který sestoupil z nebe – za pravý pokrm, který člověk potřebuje k tomu, aby byl lidskou osobou. Je to pokrm, který člověku dává pravý život, ten věčný. Jesle se takto stávají odkazem na Boží stůl, k němuž je člověk pozván, aby přijal Boží chléb. V chudobě Ježíšova narození se zdůrazňuje významná realita, v níž se tajemným způsobem uskutečňuje vykoupení lidí.

Jesle odkazují – jak bylo řečeno – na zvířata, pro něž jsou místem krmení. V evangeliu se tu o zvířatech nemluví. Avšak meditace vedená vírou při četbě Starého a Nového zákona, vzájemně propojených, tuto mezeru velmi brzy zaplnila odkazem na *Izaiáše 1,3*: „Vůl zná svého hospodáře a osel jesle svého pána, Izrael mne však nezná, můj lid je nechápavý“.

Peter Stuhlmacher poznamenává, že pravděpodobně měla jistý vliv i řecká verze *Habakuka 3,2*: „Uprostřed dvou živých bytostí ... budeš poznán; až přijde čas se ukážeš“ (srv. *Die Geburstag des Immanuel*, str. 52). Dvěma živými bytostmi se zřejmě rozumí dva cherubové, kteří podle *Exodu 25,18-20*, na víku archy úmluvy označují a současně zahalují tajemnou Boží přítomnost. Jesle by se tímto způsobem stávaly archou úmluvy, v níž Bůh, tajemně uchovávaný, je uprostřed lidí, a před níž pro „vola a osla“, pro lidstvo složené z židů a pohanů, nadešla hodina poznání Boha.

V jedinečné spojitosti mezi *Izaiášem 1,3*; *Habakukem 3,2*; *Exodem 25,18-20* a jeslemi se jeví tedy obě zvířata jako zástupců lidstva, které samo dosud nemá poznání, jež, před

Dítětem, před prostým zjevením se Boha ve stáji, dochází k poznání a v chudobě takového narození dostává epifanii, kterou nyní učí vidět všechny. Tento motiv už velmi brzy přijala křesťanská ikonografie. Žádné zobrazení jeslí se nezříká vola a osla.

Po tomto malém rozptýlení se vrátíme k textu evangelia. Tam se čte: Maria „porodila svého prvorozeného syna“ (*Lk 2,7*). Co to znamená?

Prvorozený není nutně prvním z následné série. Slovo „prvorozený“ neodkazuje na počítání, které pokračuje, ale označuje teologickou vlastnost vyjádřenou v nejstarších sbírkách zákonů Izraele. V předpisech pro velikonoce se nachází věta: „Hospodin promluvil k Mojžíšovi: „Posvět' mi všechno prvorozené co u Izraelitů otvírá mateřské lůno: každý prvorozený u lidí či u dobytka, patří mně!“ (*Ex 13,1s*). „Vyplatíš každého prvorozeného ze svých synů“ (*Ex 13,13*). Tak slovo o prvorozeném je už také předčasným odkazem na následující vyprávění o představení Ježíše v chrámě. V každém případě se tímto slovem naznačuje zvláštní příslušnost Ježíše k Bohu.

Úvahu o Ježíši, jakožto prvorozeného rozvinula dále ve dvou etapách Pavlova teologie. V *listu Římanům* Pavel nazývá Ježíše „prvorozeným z mnoha bratří“ (8,29): jako Zmrtvýchvstalý je nyní novým způsobem „prvorozený“ a současně počátkem mnoha bratří. V novém narození ze zmrtvýchvstání, Ježíš už není pouze prvním co do důstojnosti, nýbrž je Tím, který zahajuje nové lidstvo. Poté, co zbořil železnou bránu smrti, je nyní mnoho těch, kdo jí mohou projít s Ním: ti všichni, kteří s Ním ve křtu byli pohřbeni a vzkříšeni.

V *listu Kolosanům* je tato myšlenka ještě rozšířena: Kristus je nazván „prvorozený všeho tvorstva“ (1,15) a „prvorozený z těch, kdo vstanou z mrtvých“ (1,18). „Všechno bylo stvořeno skrze něho“ (1,16). „On je počátek“ (1,18). Pojem prvorozenství nabývá kosmické dimenze. Kristus, vtělený Syn, je, abychom tak řekli, první ideou Boha a předchází všechno stvoření, které je zaměřeno k Němu a od Něj vychází. Tím je také počátkem a cílem nového stvoření, které začalo zmrtvýchvstáním.

U Lukáše se o tom všem nemluví, ale pro pozdější čtenáře jeho evangelia – pro nás – tento kosmický jas spočívá už na chudičkých jeslích betlémské jeskyně: tady mezi nás vstoupil pravý prvorozený vesmíru.

„V té krajině nocovali pod širým nebem pastýři a střídali se na hlídce u svého stáda. Najednou u nich stál anděl Páně a sláva Páně se kolem nich rozzářila“ (*Lk 2,8*). Prvními svědky velké události jsou pastýři, kteří bdí. Mnoho se přemítalo nad tím, jaký význam může mít skutečnost, že se právě pastýřům jako prvním dostalo tohoto poselství. Zdá se mi, že v této otázce není třeba přílišného důvtipu. Ježíš se narodil za městem, v prostředí, které všude dokola obklopovaly pastviny, na něž pastýři vodily své stáda. Bylo tedy normální, že oni, jakožto události nejbližší, byli jako první pozváni k jeslím.

Přirozeně se hned dá rozvinout úvaha: možná nejen navenek, ale také vnitřně žili blíž události na rozdíl od obyvatel města, kteří klidně spali. Ani vnitřně nebyli daleko od Boha, který se stal dítětem. Shoduje se s tím skutečnost, že patřili k chudým, prostým duším, které Ježíš blahoslavlil, neboť právě jim je vyhrazen přístup k Božím tajemství (srv. *Lk 10,21s*). Oni představují *chudé Izraele*, chudé obecně: privilegované adresáty Boží lásky.

Další důraz pak přišel především z mnišské tradice: mniši byli lidmi, kteří bděli. Chtěli být v tomto světě bdělí, už prostřednictvím noční modlitby, ale pak především bdít vnitřně, být otevření Božím volání skrze znamení jeho přítomnosti.

Nakonec se ještě může uvést vyprávění o vyvolení Davida za krále. Saul, jakožto král, byl Bohem zavržen. Samuel je poslán do Betléma k Jesseovi, aby pomazal za krále jednoho z jeho synů, kterého mu Hospodin označí. Žádný ze synů, kteří před něj předstoupili však nebyl tím vyvoleným. Schází jen nejmladší, ale ten pase stáda, vysvětluje Jesse prorokovi. Samuel jej nechává zavolat z pastvy a na Boží znamení pomazává mladého Davida „uprostřed jeho bratří“ (srv. *1 Sam 16,1-13*). David přichází od ovcí, které pase, a je ustanoven pastýřem Izraele (srv. *2 Sam 5,2*). Prorok Micheáš hledí do daleké budoucnosti a oznamuje, že z Betléma vyjde Ten, jenž bude pást izraelský lid (srv. *Mi 5,1-3; Mt 2,6*). Ježíš se rodí mezi pastýři. On je velkým Pastýřem lidí (srv. *1 Pt 2,25; Žid 13,20*).

Vraťme se k textu vánočního vyprávění. Anděl Páně se zjevuje pastýřům a sláva Páně je zahaluje světlem. „Padla na ně veliká bázeň“ (*Lk 2,9*). Anděl však rozptyluje jejich strach a zvěstuje jim „velikou radost, radost pro všechny lid: V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel – to je Kristus Pán“ (*Lk 2,10*). Je jim řečeno, že jako znamení naleznou děťátko zavinuté do plének a položené v jeslích.

„A náhle bylo s andělem celé množství nebeských zástupů a takto chválili Boha: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v kterých má (Bůh) zalíbení“ (*Lk 2,12-14*). Evangelista říká, že andělé „mluví“. Křesťanům však bylo od počátku jasné, že mluvou andělů je zpěv, v němž veškerý jas velké radosti, kterou zvěstují se stává vnímatelně přítomnou. A tak od onoho okamžiku zpěv chvály andělů už nikdy neustal. Pokračuje napříč staletími ve stále nových formách a vždy novým způsobem se rozeznává při slavení Ježíšova narození. Je zcela pochopitelné, že prostý věřící lid pak slyšel zpívat i pastýře, a až dodnes, o svaté noci, se připojuje k jejich melodiím a zpěvem vyjadřuje velikou radost, která je od té chvíle až do konce časů dána všem.

Ale co – podle vyprávění svatého Lukáše – zpívali andělé? Spojují slávu Boží „na výsostech“ s pokojem lidí „na zemi“. Církev převzala tato slova a vytvořila z nich celý hymnus. V podrobnostech však je překlad andělových slov sporný.

Latinský text, nám dobře známý, byl až donedávna tlumočen takto: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle“. Tento překlad však moderní exegeti zavrhl – nikoli bez oprávněných důvodů – jako jednoznačně moralizující. „Sláva Boží“ není něčím, co mohou vytvořit lidé („*Bud' Bohu sláva*“). „Sláva“ Boží neexistuje, Bůh je slavný, a to je

skutečně důvodem radosti: existuje pravda, existuje dobro, existuje krása. Tyto skutečnosti jsou – v Bohu – nezničitelným způsobem.

Významnější (závažnější) je rozdíl v překladu druhé části andělových slov. To, co se až donedávna tlumočilo jako „lidem dobré vůle“ je nyní vyjádřeno v překladu Německé biskupské konference jako „*Menschen seiner Gnade*“ (lidem jeho milosti). V překladu Italské biskupské konference se mluví o „lidech, které miluje“. Ptáme se však: kdo jsou ti lidé, které Bůh miluje? Existuje i někteří, které nemiluje? Nemiluje snad všechny jako své tvory? Co tedy říká dodatek: „které Bůh miluje“? Podobnou otázku lze vznést také k německému překladu. Kdo jsou ti „lidé jeho milosti“? Existují lidé, kteří nejsou v jeho milosti? A pokud ano, z jakého důvodu? Literární překlad z originálního řeckého textu zní: pokoj „lidem (jeho) zalíbení“. Také zde zůstává přirozeně otázka? Kdo jsou ti lidé v nichž má Bůh zalíbení? A proč?

A přece, pro pochopení tohoto problému nacházíme pomoc v Novém zákoně. Ve vyprávění o Ježíšově křtu, Lukáš říká, že když se Ježíš modlil, otevřelo se nebe a z nebe se ozval hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn: v tobě mám zalíbení“ (*Lk 3,22*).

Mužem zalíbení je Ježíš. Je jím proto, že žije zcela obrácen k Otci, žije s pohledem upřeným k Němu a v jednotě vůle s Ním. Osoby zalíbení jsou tedy ti, kdo mají postoj Syna – osoby podle Krista.

Za rozdílnými překlady stojí konečně otázka vztahu mezi Boží milostí a lidskou svobodou. Jsou zde možné dvě extrémní pozice: především idea absolutní výlučnosti Božího jednání, takže všechno závisí na jeho předurčení. Druhým extrémem je naopak pozice moralizující, podle níž o všem nakonec rozhoduje dobrá vůle člověka. V tomto smyslu se dal chápat předchozí překlad, který mluvil o lidech „dobré vůle“. Nový překlad může být špatně vykládán v opačném významu, jako by vše záviselo jedině na Božím předurčení.

Celé svědectví Písma svatého nenechává nejmenší pochybnost o tom, že žádná z obou extrémních pozic není správná. Milost a svoboda se vzájemně prolínají, a jejich působení jedné v druhé nemůžeme vyjádřit jasnými formulami. Zůstává pravdou, že bychom nedokázali milovat, pokud bychom nebyli napřed Bohem milováni. Boží milost nás stále předchází, obklopuje a podpírá. Pravdou však zůstává i to, že člověk je povolán, aby měl podíl na této lásce, není pouhým nástrojem Boží všemohoucnosti, zbaveným veškeré vlastní vůle; může milovat ve spojení s láskou Boží anebo může tuto lásku i odmítnout. Zdá se mi, že literární překlad – „zalíbení“ (či „jeho zalíbení“) – nejlépe odpovídá tomuto tajemství, aniž by jej rozuzlovalo jednostranným způsobem.

Pokud jde o slávu na výsostech, zde je nepochybně určující slovo „je“: Bůh *je* slavný, *je* nezničitelnou Pravdou, věčnou Krásou. To je základní a útěšná jistota naší víry. Existuje nicméně – podle prvních tří přikázání Desatera -, podřizujícím způsobem, úkol pro nás i zde: vynasnažit se, aby sláva Boží nebyla poskvrněna a ve světě komolena; aby se vzdávala náležitá chvála jeho vznešenosti a jeho svaté vůli.

Nyní však se musíme zamyslet ještě nad dalším aspektem andělova poselství. Navracejí se v něm základní kategorie, jimiž se vyznačuje chápání sebe sama a vidění světa vlastní císaři Augustovi: *sótér* (spasitel), pokoj, ekumene – zde jistě rozšířené až za hranici středozemního světa a vztahující se na nebe i na zemi; a konečně také slovo o dobré zvěsti (*euangélion*). Tyto souběžnosti jistě nejsou náhodné. Lukáš nám chce říct: to, co si císař Augustus nárokoval pro sebe, se uskutečnilo mnohem vznešenějším způsobem v Dítěti,

kteří se narodilo bezbranné a bezmocné v betlémské jeskyni, a jehož hosty byli chudí pastýři.

Reiser právem zdůrazňuje, že středem obou poselství je mír, a že *pax Christi* není nutně v rozporu s *pax Augusti*. Mír Kristův však přesahuje mír Augustův, jako nebesa převyšují zemi. Srovnání mezi oběma druhy míru se tedy nedá nazírat jednoznačně polemickým způsobem. Augustus skutečně přinesl „na dvě stě padesát let mír, právní jistotu a blahobyt, o jakém dnes mnohé země někdejší římské říše mohou pouze snít“ (*tamtéž*, str. 458). Politice je absolutně ponechán vlastní prostor a vlastní odpovědnost. Ovšem tam, kde se císař zbožšťuje a připisuje si božské vlastnosti, tam politika překračuje vlastní hranice a slibuje to, co nemůže splnit. Ve skutečnosti ani ve zlatém období římské říše nebyly právní jistota, mír a blahobyt nikdy mimo nebezpečí, ani plně uskutečněny. Stačí jediný pohled na Svatou zem, abychom poznali omezení *pax romana*.

Království ohlašované Kristem, Boží království, je jiné povahy. Týká se nejen středozemního zálivu a určité epochy. Týká se člověka v hlubině jeho bytí; otevírá jej vůči pravému Bohu. Ježíšův mír je mír, který svět nemůže dát (srv. *Jan 14,27*). Jde tu koneckonců o otázku co znamená vykoupení, osvobození a spása. Jedno je jasné: Augustus patří do minulosti, Ježíš Kristus však je přítomností a budoucností: „stejný včera, dnes a navěky“ (*Žid 13,8*).

„Když andělé od nich odešli ... pastýři si řekli mezi sebou: „Pojďme tedy do Betléma podívat se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil!“ Pospíchali (tam) a našli Marii a Josefa i děťátko položené v jeslích“ (*Lk 2,15s*). Pastýři pospíchali. Podobně evangelista vyprávěl, že Maria po andělově zmínce o těhotenství své příbuzné Alžběty, „spěchala“ do judského města, kde bydleli Zachariáš a Alžběta (srv. *Lk 2,31*).

Pastýři si jistě pospíšili také z lidské zvědavosti, aby spatřili velikou událost, která jim byla oznámena. Ale jistě byli také plní nadšení z důvodu radosti nad tím, že teď se opravdu narodil Spasitel, Mesiáš, na nějž všechno čekalo a kterého oni mohou uvidět jako první. Kterí křesťané dnes spěchají, když jde o věci Boží? Zaslужuje-li něco spěch – to nám snad chce rovněž říci mlčky evangelista – jsou to právě věci Boží.

Anděl ukázal pastýřům jako znamení, že najdou děťátko zavnuté do plének a položené do jeslí. To je poznávací znamení: popis toho, co bylo možné vidět na vlastní oči. Není to „znamení“ ve smyslu, že se Boží sláva stala natolik zřejmou, že by se dalo s jistotou říci: toto je pravý Pán světa. Nic takového. V tomto smyslu je znamení současně také neznamením: Boží chudoba je jeho pravým znamením. Ale pro pastýře, kteří na svých pastvinách viděli slávu Boží, je toto znamení dostačující. Vidí zevnitř. Vidí toto: to, co

anděl řekl, je pravda. Pastýři se proto vracejí s radostí. Oslavují a chválí Boha za to, co slyšeli a viděli (srv. *Lk 2,20*).

Relikvie betlémských jeslí v bazilice Santa Maria Maggiore v Římě (Panny Marie u jesliček),
Iter ad christianae religionis divitias in Italia quae ad fidem amoremque Christi nos promovent,
29. června 2016.

3. Představení Ježíše v chrámě

Lukáš uzavírá vyprávění o Ježíšově narození příběhem o tom, co se podle zákona Izraele, dělo s Ježíšem osmý a čtyřicátý den.

Osmý den je den obřizky. Ježíš je tak formálně přijat do komunity příslibů, která vychází od Abraháma; nyní patří i právně k izraelskému lidu. Pavel se o tom zmiňuje, když píše v listu Galatánům: „Když se naplnil čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného ze ženy, narozeného pod Zákonem, aby vykoupil lidi, kteří Zákonu podléhali. Tak jsme byli přijati za syny“ (4,4s). Současně s obřizkou Lukáš výslovně zmiňuje udělení předpověděného jména, Ježíš – „Bůh zachraňuje“ (srv. 2,31) – takže počínaje obřizkou se pohled upírá k naplnění očekávání, která náležejí k podstatě smlouvy.

Součástí čtyřicátého dne jsou tři události: Mariino „očišťování“, „výkupné“ prvorozeného syna Ježíše obětí předepsanou Zákonem a „představení“ Ježíše v chrámě.

Ve vyprávění o dětství v jeho celku, a stejně tak i v tomto úryvku, je snadno rozpoznatelný žido-křesťanský základ, pocházející z tradice Ježíšovy rodiny. Současně však je zřejmé, že byl zpracován autorem, který píše a myslí po způsobu řecké kultury a

kterého lze logicky identifikovat jako samotného evangelistu Lukáše. V této redakci se na jedné straně stává zřejmým, že její autor neměl přesné poznání starozákonního zákonodárství, a na druhé, že se nezajímal o jeho podrobnosti, ale spíše směřoval k teologickému jádru události, kterou chtěl objasnit svým čtenářům.

V knize *Levitiku* je stanoveno, že žena po porodu syna je nečistá (tedy vyloučena z liturgických plnění) po sedm dní; osmý den musí být chlapec obřezán a žena zůstane ještě třiadvacet dní doma, aby se očistila od své krve (srv. *Lv* 12,1-4). Poté musí přinést oběť očištění, beránka jako žertvu a holoubě nebo hrdličku za hřích. Chudí lidé musejí dát alespoň dvě hrdličky nebo dvě holoubata.

Maria přináší oběť chudých (srv. *Lk* 2,24). Lukáš, jehož evangelium je celé prochnuto teologií chudých a chudobou, nám tu znovu dává jasně pochopit, že Ježíšova rodina patřila k *chudým Izraele*; dává nám pochopit, že právě mezi nimi mohlo zrát naplnění příslibu. Také zde znovu chápeme, co chce říci: „narozený pod Zákonem“; jaký význam má skutečnost, že Ježíš říká Janu Křtiteli, že se musí naplnit všechna spravedlnost (srv. *Mt* 3,15). Maria kvůli porodu Ježíše nepotřebuje očišťování: toto narození přináší očištění světa. Ale je poslušná Zákona a právě tak slouží naplnění příslibů.

Druhá událost o kterou se jedná, je vykoupení prvorozeného, který bezpodmínečně patří Bohu. Výkupná cena byla pět šekelů a mohla být zaplácena v celé zemi kterémukoli knězi.

Lukáš především cituje „výhradní právo“ týkající se prvorozeného: „Všechno prvorozené mužského rodu ať je zasvěceno Pánu!“ (2,23; srv. *Ex* 13,2; 13,12s.15). Zvláštnost jeho vyprávění spočívá však v tom, že pak nemluví o Ježíšově výkupném, nýbrž o třetí skutečnosti, o odevzdání („představení“) Ježíše. Evidentně chce říci: toto dítě nepotřebuje být vykoupeno a nevrátí se do vlastnictví rodičů, ale zcela naopak, bylo odevzdáno v chrámě osobně Bohu, zcela dáno do jeho vlastnictví. Slovo *paristánai*, zde přeložené jako „představit“ znamená také „obětovat“, v odkazu na chrámové oběti. Tím vyniká prvek oběti a kněžství.

O úkonu výkupného, předepsaného Zákonem, Lukáš neříká nic. Namísto toho ozřejmuje opak: odevzdání Dítěte Bohu, jemuž má zcela patřit. Kvůli žádnému z uvedených předpisů Zákona nebylo třeba se představovat v chrámu. Pro Lukáše je však podstatné právě toto první uvedení Ježíše do chrámu, jako místa události. Tady, na místě setkání Boha se svým lidem, namísto úkonu zpětného přijetí prvorozeného, dochází k veřejnému obětování Ježíše Bohu, jeho Otcí.

Na tento kultovní úkon, v nejhlubším slova smyslu, navazuje u Lukáše prorocká scéna. Starý prorok Simeon a prorokyně Anna – pohnuti Duchem svatým – se objevují v chrámě a jako představitelé věřícího Izraele zdraví „Krista Pána“ (*Lk* 2,26).

Simeon je popsán třemi vlastnostmi: je spravedlivý, zbožný a očekává potěšení Izraele. V úvaze nad postavou svatého Josefa jsme viděli, co znamená muž spravedlivý: muž, který žije v Božím Slovu a z něj, žije v Boží vůli, jak je vyjádřena v *Tóře*. Simeon je „zbožný“ – žije v postoji vnitřní otevřenosti vůči Bohu. Je niterně blízko chrámu, žije v setkání s Bohem a očekává „potěšení Izraele“. Žije zaměřen k vykupitelské skutečnosti, k Tomu, který má přijít.

Ve slově „potěšení“ (*paráklésis*) zaznívá janovské slovo o Duchu svatém – On je Paraklétos, Bůh utěšitel. Simeon je tím, kdo doufá a očekává, a právě tak na něm už nyní spočívá „Duch svatý“. Mohli bychom říci, že je duchovním člověkem a proto vnímavým k

Božím voláním, k jeho přítomnosti. Tak nyní promlouvá i jako prorok. Nejprve vezme dítě Ježíše do náručí a velebí Boha slovy: „Nyní, Pane, můžeš propustit svého služebníka podle svého slova v pokoji“ (*Lk 2,29*).

Text tak, jak jej tlumočí Lukáš, je už liturgicky upraven. V Církvích Východu i Západu je už od dávných dob součástí noční liturgické modlitby. Spolu s *Benedictus* a *Magnificat*, které nám rovněž předává Lukáš ve vyprávění o dětství, patří k patrimoniu modliteb nejstarší žido-křesťanské Církve, na jejíž liturgický život, plný Ducha, se tu můžeme nakrátko podívat. Ve slovech, jimiž se obrací k Bohu, je dítě Ježíš označeno jako „tvá spása“. Zaznívá tu slovo *sótér* (spasitel), se kterým jsme se setkali v andělově poselství o svaté noci.

V tomto hymnu jsou učiněna dvě kristologická tvrzení. Ježíš je „světlem k osvětlení pohanů“ a je „slávou tvého izraelského lidu“ (*Lk 2,32*). Obě tvrzení jsou vzata z proroka Izaiáše, to o „světlem k osvětlení pohanů“ pochází z první a druhé písně trpícího Jahvova služebníka (srv. *Iz 42,6; 49,6*). Takto je Ježíš poznán jako Jahvův služebník, který se u proroka objevuje jako tajemná postava, odkazující do budoucna. K podstatě tohoto poslání patří univerzálnost, zjevení národům, kterým Boží služebník nese Boží světlo. Odkaz na slávu Izraele se nachází v útěšných slovech proroka a obrací se k ustrašenému Izraeli, jemuž se ohlašuje pomoc skrze spasitelnou Boží moc (srv. *Iz 46,13*).

Simeon, s dítětem v náručí, poté co velebil Boha, se obrací s prorockým slovem k Marii, které po radostných zmínkách, týkajících se dítěte, oznamuje jistý druh proroctví o kříži (srv. *Lk 2,34s*). Ježíš „je ustanoven k pádu a k povstání mnohých v Izraeli, a jako znamení, kterému se bude odporovat“. Velmi osobní předpověď je nakonec vyhrazena matce: „Tvou vlastní duši pronikne meč“. S teologií slávy je neoddělitelně spjata teologie kříže. K Jahvovu služebníkovi patří velké poslání nositele Božího světla světu. Toto poslání se však naplňuje právě v temnotě kříže.

V pozadí slov o pádu a povstání mnohých je odkaz na proroctví převzaté z *Izaiáše 8,14*, v němž je sám Bůh označen za skálu, na kterou se naráží a kámen, o který se klopýtá. Tak právě v prorocké řeči o utrpení se jeví hluboký vztah Ježíše se samotným Bohem. Bůh a jeho Slovo – Ježíš, Slovo živého Boha – jsou „znamení“ a vyzývají k rozhodnutí. Odpor člověka vůči Bohu prochází celými dějinami. Ježíš se zjevuje jako právě Boží znamení právě když na sebe bere a k sobě přitahuje odpor vůči Bohu až po odpor kříže.

Tady se nemluví o minulosti. Všichni víme, jak je dnes Kristus znamením odporu, který vposledku míří proti samému Bohu. Znovu a znovu je Bůh sám viděn jako omezení naší svobody, omezení, které je třeba odstranit, aby člověk mohl být plně sám sebou. Svou pravdou se Bůh staví proti mnohotvárné lži člověka, proti jeho sobectví, proti jeho pýše.

Bůh je láska. Avšak láska může být i nenáviděna tam, kde se vyžaduje vyjít ze sebe sama a jít za vlastní hranice. Láska není romantickým pocitem blaha. Vykoupení není *wellness*, koupel sebeuspokojení, nýbrž vymanění se z chápání uzavřenosti ve vlastním já. Cenou za toto vysvobození je utrpení kříže. Proroctví o světlem a slovo o kříži jsou ruku v ruce.

Nakonec, jak jsme viděli, se toto proroctví o utrpení stává velmi konkrétním – slovem, které se obrací přímo k Marii: „Tvou vlastní duší pronikne meč“ (Lk 2,35). Můžeme předpokládat, že tento výrok se uchovával v prvotní židokřesťanské komunitě jako slovo, pocházející z osobních Mariiných vzpomínek. Tam se také vědělo, na základě této vzpomínky, jaký konkrétní význam měla tato slova. Ale stejně tak to víme i my spolu s věřící a modlící se Církví. Odpor proti Synu zasahuje i Matku a vrývá se do jejího srdce. Kříž odporu, jenž se stal radikálním, se pro ni stává mečem, který ji proniká duší. Od Marie se můžeme naučit pravému soucitu, osvobozenému od jakéhokoli sentimentalizmu, v přijímání utrpení druhých jako utrpení vlastního.

U Otců Církve se necitelnost, nezájem tváří v tvář utrpení druhého považovaly za typické pro pohanství. Proti tomu staví křesťanská víra Boha, který trpí s lidmi a tak nás přitahuje svým soucitem. Mater Dolorosa, Matka s mečem v srdci, je prototypem tohoto hlubokého citu křesťanské víry.

U Otců Církve se necitelnost, nezájem tváří v tvář utrpení druhého považovaly za typické pro pohanství. Proti tomu staví křesťanská víra Boha, který trpí s lidmi a tak nás přitahuje svým soucitem. Mater Dolorosa, Matka s mečem v srdci, je prototypem tohoto hlubokého citu křesťanské víry.

Vedle proroka Simeona se objevuje prorokyně Anna, čtyřiaosmdesátiletá žena, která po sedmi letech manželství, žila desítky let sama jako vdova. „Nevycházela z chrámu a sloužila Bohu posty a modlitbami ve dne v noci“ (Lk 2,37). Je vznešeným obrazem osoby opravdu zbožné. V chrámu je prostě doma. Žije u Boha a pro Boha, tělem i duší. Takto je skutečně

ženou plnou Ducha, prorokyní. Protože žije v chrámu – v adoraci -, je přítomna v hodinu, kdy přichází Ježíš. „Přišla tam právě v tu chvíli, velebila Boha a mluvila o tom dítěti všem, kdo očekávali vykoupení Jeruzaléma“ (Lk 2,38). Její proroctví spočívá v její zvěsti – v předávání naděje, z níž žije.

Lukáš uzavírá své vyprávění o Ježíšově narození, jehož součástí bylo i naplnění všeho podle Zákona (srv. 2,39), sdělením o návratu Svaté Rodiny do Nazareta. „Dítě rostlo a sílilo, bylo plné moudrosti a milost Boží byla s ním“ (2,40).

Jeho Nejdůstojnější Eminence
GIOVANNI KARDINÁL COPPA, čestný občan Drysic

PEREGRINATIO AD FONTES SALUTIS

BETLÉM - BAZILIKA NAROZENÍ PÁNĚ – JESKYNĚ SV. JOSEFA - 2. BŘEZNA 2013

Poutníci při eucharistii v jeskyni sv. Josefa v Betlémě.

Tuto mši svatou slavíme v jeskyni svatého Josefa, v bazilice Narození našeho Pána Ježíše Krista: je to svaté místo, protože v těchto jeskyních, zbudovaných pod jeskyní Narození, žilo tolik svatých mnichů, jako svatý Jeroným, který zde přeložil celé Písmo svaté; a žily tu i svaté řeholnice jako svatá Paola a její dcera svatá Eustochie, římské šlechtičny, které následovaly svého učitele Jeronýma.

Kousek výš se však nachází nejmenší, ale nejuctívanější místo

světa: Jeskyně Ježíšova narození ve věkovité betlémské bazilice, kde jsou soustředěny všechny vzpomínky a místa vánočních svátků svatého narození našeho Pána, jež si každoročně podmaňují naše srdce. Slova, která jsme viděli vytesána pod oltářem Narození, vypovídají vše: *Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est*, „TADY se z Panny Marie narodil Ježíš Kristus“. Tato slova, vyrytá do velké stříbrné hvězdy, kterou po staletí políbily milióny věřících, se nacházejí pod oltářem Narození, který připomíná místo, kde došlo k Mariinu panenskému porodu. Naproti, o něco níž, je místo jesliček s oltářem Mágů – jediným, kde mohou katolíci slavit mši svatou – kde se tajemní mudrci od Východu klaněli Dítěti spočívajícím na klíně Bohorodičky a Panny panen. Vedle, kousek dál, se v tajuplném pološeru nachází maličký oltář jesliček, do nichž byl položen Boží Syn. Krásná umělecká díla Východu i Západu tu

zobrazují všechny události, popsané ve dvou evangeliích Ježíšova dětství, Matoušově a Lukášově.

Portál baziliky Narození v Betlémě: kdo chce vstoupit na místo Ježíšova narození musí se sklonit.

Na několika málo čtverečních metrech se připomínají události, které změnily svět: Ježíšovo narození bylo jako mezník, rozdělující dějiny na dobu před Kristem a po Kristu, *ante Christum natum* a *post Christum natum*. Moderní kultura by chtěla vymazat z paměti dnešních lidí tyto události, které si všichni, a také nevěřící, připomínají s takovou něhou. I přes tyto šokující a nepochopitelné pokusy, událost zůstává: TADY se narodil Ježíš Kristus; TADY začal svůj život a své poslání Zjevujícího Otce a Spasitele lidí; TADY se změnily dějiny lidstva. Tady se obrátily hodnoty, kterým lidé věří, i když se mýlí; a ukázala se kritéria Boží, jediná, která platí.

*"Nebojte se! Zvěstuji vám velikou radost, radost pro všechny lid: V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel - to je Kristus Pán" (Lk 2,10-11).
Poutníci na Poli pastýřů v Betlémě.*

V Betlémě Bůh ukazuje svou logiku. Boží Syn se stává člověkem, ale zříká se všech privilegií lidské velikosti. Bůh se zříká sám sebe, jak praví svatý Pavel, zříká se své božské podoby, aby přijal tu lidskou, až k smrti na kříži. Slovo Otce, stvořitelská Moudrost vesmíru, se stává křehkým, bezbranným dítětem, vystaveným vši nenávisti a nebezpečí, lidské pýše, jak ukazuje vraždění nevinňátek, k němuž došlo tady v Betlémě, - a na to všechno

odpovídá láskou. Bůh se stává maličkým, abych se my stali velkými: velkými pochopitelně ne podle našich ale podle jeho měřítek. Vždyť v jeho očích má hodnotu to, co se takovým nezdá, hodnotu má chudoba, scházející respekt od jiných, to, co je skryté, cenu má pravá hodnota lidského života, nikoli klamná a pomíjivá zdání, která chtějí dominovat, ale před Bohem nejsou ničím.

Tato Boží logika se měří i volbami, které toto Dítě činí už od prvního okamžiku, kdy přišlo na svět. Přišlo pro chudé. Obyvatelé Betléma mu zavírají

dveře, dávají přednost svému pohodlí, svým návykům, své servilnosti králi Herodovi. Avšak těmi prvními, které chtěl mít Bůh u svého Synáčka jsou chudí, vydědění. Jsou to betlémští pastýři, všemi opovrhovaní, považovaní za spodinu společnosti, protože kočovali svými ovci, byli špinaví, potulní, neznalí společenských konvencí občanského života. A přece právě k nim je poslán anděl, aby jim zvěstoval narození Božího Syna, tam na „pole

pastýřů“, které dnes navštívíme; jsou to oni, kdo jako první najdou Dítě Ježíše a z celého srdce mu obětují své maličké dárky. Fresky, které v onom nádherném kostelíku uvidíme, vyjadřují zvláště v postavě chlapce, který pastýře doprovází, nejprve úžas, potom štěstí z objevu, a nakonec radost, že našel Boha. Až poté co s nimi anděl promluvil, může vystoupit na nebe, aby s celým zástupem nebeských kůrů pěl slávu Bohu a pokoj lidem, v nichž má Bůh zalíbení.

Jistě, Ježíš přišel pro všechny, chudé i bohaté, neznalé i moudré: scéna návštěvy Mágů, která následuje hned potom, ukazuje, že prvními, kdo se klaněli Slovu, které se stalo člověkem, byli také mudrci, jimž papež Benedikt XVI. věnoval o letošní slavnosti

Zjevení Páně jedinečnou homílii a popsal je jako neklidné hledače pravdy, vystavené rovněž nepochopení a kritice rozumných, aby čelili neznámu a našli onu Osobnost, o které nevěděli nic, dokonce dítě, které však bylo odpovědí na jejich neklid. A papež Ratzinger v nich viděl obraz biskupa a muže Božího, jehož se dotkl neklid Boha pro dobro člověka, kterého přišel zachránit a je ochoten podstoupit jakoukoli námahu, aby mu zvěstoval Boží pravdu.

Vánoce v Betlémě - jeskyně sv. Josefa.

Kolik ponaučení v kouzlu a tichu Betléma si musíme osvojit! Také my, stejně jako pastýři a Mágové, musíme hledat v Ježíši Toho, který je rovný Otci, a stal se i Synem člověka, aby nám zjevil uvažování, myšlenky a logiku Boží. Dnes, kdy znovu prožíváme radost našich minulých i budoucích vánoc, prosme Ježíše, aby nás skutečně proměnil; ať nám dá podle Božího úradku a zákonů evangelia, ať nás naučí být maličkými, abychom v sobě

měli pravou velikost: tu, že „jsme se stali Božími dětmi, že jsme z Boha zrozeni“ jako nová stvoření, abychom „věřili v jeho jméno a tak mohli vidět jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy“ (Jan 1,12ss).

+ Giovanni card. Coppa

Pražské Jezulátko

VÁNOČNÍ ZAMYŠLENÍ TOMÁŠE KARDINÁLA ŠPIDLÍKA, S.J.

ČESTNÉHO OBČANA PUSTIMĚŘE

S Tomášem kardinálem Špidlíkem S.J. v papežské kapli Redemptoris Mater v Apoštolském paláci ve Vatikánu, *Peregrinatio ad Limina Apostolorum*, 13. června 2007.

Jezulátko položené v jesličkách prý zaplakalo a chtělo se vrátit do nebe. Důvod? Stromeček a funkci rozdávat dárky prý mu převzal na Východě děda Mráz, v Americe Táta vánoce; a ti dva se nepohodli s Mikulášem.

Kolik zmatků tak přinesli do milé atmosféry vánočních svátků. Kde je tomu začátek? U dobrého biskupa Mikuláše. Ode dávna je patron námořníků. V Amsterdamu v Holandsku velmi vykvetl jeho kult. Na jeho svátek býval ve městě veliký trh a dětem se odtud přinášel dárek "od sv. Mikuláše". Je známo, že to byli původně Holanďané, kdo založili New York a rozšířili mikulášské zvyky i v Americe. Ale jejich potomci už zapomněli na jejich původ a protože se to všechno dalo v blízkosti vánoc, z dobrého světce Mikuláše se stal nepochopitelný Táta vánoce. Americké zvyky se snadno rozletí světem.

Ale komunistům na Východě vadil titul vánoc a tak najednou jakýsi děda Mráz, který v přírodě všechno živé hubí, najednou začal rozdávat dárky. Milá postavička betlémského Ježíška tu ztratila místo. On mohl rozdávat dárky pod stromeček, protože je sám dostával od dobrých pastýřů, kterým andělé zvěstovali mír všem lidem dobré vůle.

Ale to se jeví lidem dnes zastaralým poselstvím. Zato mají plná ústa míru politici uprostřed teroristických atentátů a nekončících válek. Mají úspěch? Lidé dnes neuvěří snadno těm, kdo hlásají ideály. I sama veřejná společnost, její vládcí a zákony nenabývají snadno důvěru u lidí. Mluví se o krizi všech institucí. Ale přesto všechno, je-li člověk normální, má rád sám sebe a chtěl by uskutečnit všechny možnosti, které má v sobě. Potřebuje k tomu Boha? Mnoho lidí v něj nevěří. Ale jeden z originálních ruských myslitelů prohodil, že i ti, co v Boha věří, nejsou na tom lépe. Říci jenom "Věřím v Boha" je prý skrytý ateismus. Já, dodává myslitel, věřím a vyznávám, že se Bůh stal člověkem a tam jej najdu, ne nad hvězdami nebo v abstraktních ideálech. Musím jej najít v člověku a pak najdu také opravdového člověka v druhém i v sobě. To pak je podstata křesťanských vánoc: „Narodil se Kristus Pán, nám, nám, narodil se.“

Tento postoj odpovídá i moderní filozofii osoby a hodnot. Lidé vždycky hledali pravdu. Díváme-li se nazpět do naší evropské kultury, kolik vědců a filosofů už pravdu produkovalo. Ale jejich pravdy, zůstanou-li jenom v knihách, málo koho nadchnou. Pravda se stává hodnotnou až ve styku osoby s osobou. Podle toho, jaká ta osoba je, tak vysoká pravda se cení. Kdo se stýká s hudebníky, cení si hudby. Kdo se přátelí s fotbalisty, má rád fotbal. Hledá přátele s finančníky, kdo má rád peníze. Ale pak je tu velké nebezpečí, že je pravda něčím relativním, a že filozofie hodnot se stane ospravedlněním mafie a všech druhů spiknutí.

Abychom našli pravdu a hodnotu věčnou a jedinou, musíme najít v člověku věčného Boha, konkrétní vtělený ideál všeho dobrého a krásného. Cítí to všichni, i ti, kteří si říkají nevěřící. I oni si v duchu stavějí Betlémy. Dej Bůh, aby nebyly jenom papírové a z pozlátka. U českého Betlému se zpívá: „Člověčenství naše ráčil vzítí na se, z životě čistého, z rodu královského, radujme se, veselme se, nám, nám, narodil se“.

Křesťanský zvyk je tedy stavět o Vánocích jesličky. Pochází od sv. Františka z Assisi. Ale u nás v Čechách je i kult pražského Jezulátka. Pozvali mne na Maltu a byla k tomu zvláštní příležitost. Měl jsem posvětit sošku Jezulátka, kterou darovala Česká republika maltézkým rytířům jakoby úředně, protože iniciativa vyšla od konzulátu našeho státu a velké slavnosti se pak účastnil prezident Malty a vláda, v divadle pak účinkovali dva čeští hudební umělci. Co jsem měl při té příležitosti povědět? Začal jsem konstatováním, že je pražské Jezulátko nejznámějším Čechem ve světě, nejenom v Evropě, ale hlavně v Jižní Americe. Povzdechl jsem si jenom: „Škoda, že se narodilo ve Španělsku.“ Odtud totiž soška přišla do Prahy. To s radostí slyšel nuncius, rodilý Španěl, ale o tom nevěděl.

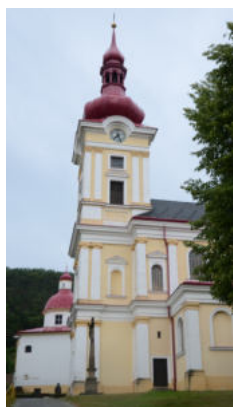
Ale pak jsem měl něco povědět o duchovním významu této události. Posluchači se podivili a zapochybovali o tom, když jsem řekl, že je to obraz Krista, který se mně zdá nejvhodnější pro dnešní dobu. Četl jsem v očích němou otázku, proč to říkám, proto jsem měl pohotovou odpověď. Kristus je v dnešním světě opravdu malý. Lidí, kteří ho znají, je pořád ještě menšina ve světě. Při dnešní výměně obyvatelstva se křesťanství jakoby ztrácelo. Na některé z nás to dělá smutný dojem, ale neprávem. V historii světa velcí vždycky časem umírají a dorůstají ti, kdo byli malí. To platí o lidech, o národech a tedy se dá aplikovat i na dějiny křesťanství. I v naší zemi mají mnozí dojem, že věřících ubývá, že jsou ve společnosti malí. Ale dejme se poučit během přírody. Tam jsou velké balvany a malý trávník. Balvany se s hlukem valí a roztrhají se, trávník potichu roste. Vánoce jsou svátek, který nám má připomenout, že víra v Krista není ideologie, ale život. To pak, co je

živé roste a patří mu budoucnost. Ostatní Goliáši budou "obloupeni", aby byli lidé vykoupeni.

Čte se o jedné výpravě do Antarktidy, že se v polární noci ztratili na cestě a nemohli najít svůj základní tábor. Křičeli na sebe, ale v hukotu větrů se neslyšeli, neviděli se. Ale nakonec se přece jen u tábora sešli. Počítali se, jsou-li všichni. Ale napočítali o jednoho víc. Kdo to je? Kde je? Záhadná otázka. Je to pěkný symbol historie Židů Starého zákona. Kolikrát se ztratili jako beduíni na cestách, ale byli si jisti, že je někdo vede. Ten se v plnosti času objevil jako Kristus, aby vybudoval definitivní království Boží. Z života čistého, z rodu královského, nám, nám narodil se.

**FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA ŽIVOT SVÉ FARNOSTI:**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYVICE:
číslo účtu: 1560130369/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800**

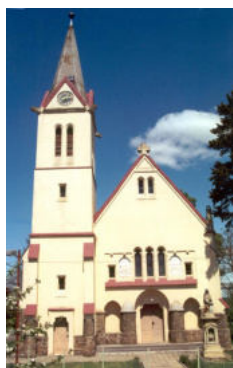
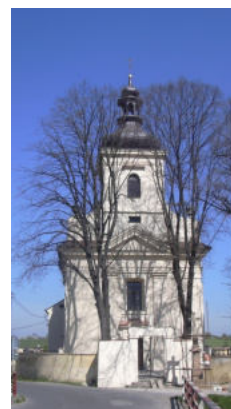
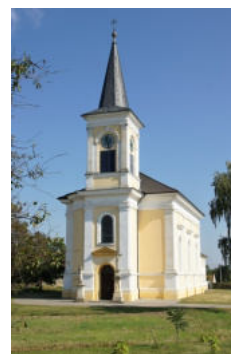

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800**

**SVŮJ DAR NAVÍC MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!
POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE NA EMAIL:**

josef.benicek@seznam.cz

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA KAŽDÝ VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA (3. 12. 2023)

PUSTIMĚŘ: 2.680,-Kč; DRYSICE: 3.850,-Kč; PODIVICE: 1.700,-Kč; TOPOLANY: 1.180,-Kč

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXI. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYVICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

"Když jsem šel k Janu Pavlu II., vždy jsem musel mít připraveny aspoň dva vtipy

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře

I.

Říká pantáta: „Budeme mít pěkné Vánoce - dám ženě tisícovku, ta ji dá babičce, ta zase dědečkovi a ten ji dá mně. Já ji potom vrátím sousedovi, od kterého jsem si ji vypůjčil, a budeme všichni spokojeni!”

II.

Můj děda říkal, že když byl malý, byla u nich na vsi taková zima, že i koně museli roztlačovat...!

III.

Malý, pětiletý chlapeček se ptá maminky: „Mami, mami, co dostanu letos na vánoce?“ „No, to máš tak, zlobil jsi a nedostaneš vůbec nic. Leda že bys napsal Ježíškovi, že budeš celý příští rok hodný.“ Tak chlapeček se zavře do pokoje, a začne psát: „Milý Ježíšku, slibuji ti, že budu celý příští rok hodný...“ Chvilí se na to kouká, pak to roztrhá a začne znovu: „Milý Ježíšku, slibuji ti, že budu celý příští měsíc hodný...“ Zase to roztrhá a tak pokračuje ke dni, půldni, hodině, až nakonec rezignuje. V neděli jde s maminkou do kostela a tam ukradne sošku Panny Marie. Přijde domů, položí před sebe sošku a začne psát: „Ježíši, jestli chceš ještě někdy vidět svoji maminku ...“

IV.

Stará paní si vybírá v bance peníze a slečna u přepážky jí pomáhá s vyplněním formuláře a nakonec říká: „Paní, a teď se musíte tady dolů podepsat.“ - „A co to tam mám napsat, dcerko?“ - „No normálně, tak jak se podepisujete na dopisy.“ A paní napsala: „Všechny vás pozdravuji a líbám. Vaše babička...“.

V.

Po důkladné prohlídce pravil gynekolog: „Tak, milá paní, až se dnes vrátí Váš manžel domů...“ „Nejsem vdaná,“ přeruší ho pacientka. „No tak až se setkáte s Vaším snoubencem...“ „Nejsem zasnoubena.“ „Tak tedy řekněte svému příteli, že...“ „Nemám a nikdy jsem neměla žádného přítele...“ Na to se lékař zamyslel, poodešel k oknu a dlouho se mlčky díval ven na oblohu. „Pane doktore, proč vyhlížíte tak dlouho z okna?“, neudržela pacientka svou zvědavost. „Protože naposledy, když se stalo něco podobného, tak vyšla hvězda na východě...“.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 24. - 31. prosince 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 24. prosince	VIGÍLIE SLAVNOSTI NAROZENÍ PÁNĚ PŮLNOČNÍ MŠE SVATÁ	DRYSICE 20.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro farnost a obec Drysice
		PUSTIMĚŘ 22.00	za+ Josefa VLČE, manželku, syna a + rodinu
PONDĚLÍ 25. prosince	SLAVNOST NAROZENÍ PÁNĚ 12.00: „URBI ET ORBI“ /ČT I/ POŽEHNÁNÍ SVATÉHO OTCE S PLNOMOCNÝMI ODPUSTKY	PODIVICE 7.30	za farnosti Podivice, Pustiměř Drysice a Topolany
		DRYSICE 9.00	za + Ladislava ADAMCE, rodiče, a celou + rodinu
		PUSTIMĚŘ 10.30	za + rodinu LOUBALOVU, POSPÍŠILOVU a za živou a + rodinu NOVOTNOU
MOŽNOST NÁVŠTĚVY BETLÉMA A MODLITBY: 14.00-16.00: PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE 15.00-16.00: TOPOLANY		TOPOLANY 17.00	za + rodinu KUDLIČKOVU, ŠTĚPÁNKOVU, MUŠKOVU, PUČKOVU a duše v očistci
ÚTERÝ 26. prosince	SVÁTEK sv. ŠTĚPÁN, PRVOMUČEDNÍK	PUSTIMĚŘ 8.00	za + rodinu ADAMCOVU, LUSKOVU a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + rodinu DOBEŠOVU, MICHÁLKOVU, CHARVÁTOVU a Boží požehnání pro živou rodinu
MOŽNOST NÁVŠTĚVY BETLÉMA A MODLITBY: 14.00-16.00: PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE 15.00-16.00: TOPOLANY		PODIVICE 11.00	za dar zdraví Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro rodinu KROMBHOLZOVU
STŘEDA, 27. 12.: SVÁTEK - SV. JAN, APOŠTOL A EVANGELISTA			
ČTVRTEK 28. prosince	SVÁTEK SV. MLÁDÁTKA, MUČEDNÍCI	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Vojtěcha FILÁKA a Boží požehnání pro živou rodinu
PÁTEK, 29. 12.: PÁTÝ DEN V OKTÁVU NAROZENÍ PÁNĚ, SV. TOMÁŠ BECKET, BISKUP A MUČED.			
PÁTEK, 29. 12. - TOPOLANY – 17.00 - VÁNOČNÍ KONCERT			
SOBOTA, 30. 12.: ŠESTÝ DEN V OKTÁVU NAROZENÍ PÁNĚ			
NEDELE 31. prosince	SVÁTEK SVATÁ RODINA, JEŽÍŠ, MARIA A JOSEF	PUSTIMĚŘ 8.00	za dar předávání víry a za ochranu Panny Marie pro rodiny ve farnosti
		DRYSICE 9.30	za farnosti Drysice, Pustiměř, Podivice a Topolany
		PODIVICE 11.00	za Boží ochranu a požehnání, dary Ducha Svatého pro děti a jejich rodiny
	TE DEUM ZA UPLYNULÝ ROK 2023	TOPOLANY 17.00	za + Stanislava ŠRÁMKA a živou rodinu

POŘAD BOHOSLUŽEB: 1. - 7. ledna 2024

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
PONDĚLÍ 1. ledna 2024	SLAVNOST MATKY BOŽÍ PANNY MARIE SVĚTOVÝ DEN MÍRU	PUSTIMĚŘ 8.00	za dar zdraví, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro farnost a obec Pustiměř
		DRYSICE 9.30	za dar zdraví, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro farnost a obec Drysice
		PODIVICE 11.00	za dar zdraví, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro farnost a obec Podivice
		TOPOLANY 17.00	za dar zdraví, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro farnost a obec Topolany
ÚTERÝ 2. ledna	SV. BAZIL VELIKÝ A SV. ŘEHOŘ NAZIÁNSKÝ, BISKUPOVÉ A UČITELÉ CÍRKVE	PODIVICE 8.00	za dar zdraví, Boží ochranu a požehnání
STŘEDA 3. ledna	NEJSVĚTĚJŠÍ JMÉNO JEŽÍŠ	DRYSICE 17.00	za mír ve světě
ČTVRTEK 4. ledna	ČTVRTEK PO OKTÁVU NAROZENÍ PÁNĚ	PODIVICE 8.00	za + Josefa MAHDALA, manželku, dceru, dva zetě, vnuka, živou a + rodinu
PÁTEK 5. ledna	PÁTEK PO OKTÁVU NAROZENÍ PÁNĚ PRVNÍ PÁTEK V MĚSÍCI	PUSTIMĚŘ 17.00	na poděkování Pánu Bohu s prosbou za dar zdraví a Boží požehnání pro majitele a zaměstnance rodinné firmy NAVLÁČIL
SOBOTA 6. ledna	SOBOTA PO OKTÁVU NAROZENÍ PÁNĚ	PODIVICE 8.00	za + P. Františka PETRŮ
NEDĚLE 7. ledna	SLAVNOST ZJEVENÍ PÁNĚ ŽEHNÁNÍ VODY, KADIDLA A KŘÍDY PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PUSTIMĚŘ 8.00	za +Karla a Marii SLÁMOVY, dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Annu a Adama GAŠPARÍKOVY, děti, zetě a Boží požehnání pro rodinu GAŠPARÍKOVU
		PODIVICE 11.00	za + P. Františka BENÍČKA
		TOPOLANY 17.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXI. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední.
Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 7. - 14. ledna 2024

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 7. ledna	SLAVNOST ZJEVENÍ PÁNĚ ŽEHNÁNÍ VODY, KADIDLA A KŘÍDY PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PUSTIMĚŘ 8.00	za +Karla a Marii SLÁMOVY, dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Annu a Adama GAŠPARÍKOVY, děti, zetě a Boží požehnání pro rodinu GAŠPARÍKOVU
		PODIVICE 11.00	za + P. Františka BENÍČKA
		TOPOLANY 17.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice
PONDĚLÍ 8. ledna	SVÁTEK KŘTU PÁNĚ KONČÍ DOBA VÁNOČNÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za +Miroslava MALÉHO, rodiče, vnuka a Boží požehnání pro živou rodinu
ÚTERÝ 9. ledna	ÚTERÝ 1. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	za pronásledované křesťany
STŘEDA 10. ledna	STŘEDA 1. TÝDNE V MEZIDOBÍ	DRYSICE 17.00	za + Františka BENÍČKA, manželku, dva syny, vnuka a Boží požehnání pro rodinu
ČTVRTEK 11. ledna	ČTVRTEK 1. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	za + Karla MENŠÍKA, rodiče a duše v očistci
PÁTEK 12. ledna	PÁTEK 1. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za +Kristýnu MAHDALOVOU, manžela, živou a + rodinu MAHDALOVU a CHARVÁTOVU
SOBOTA 13. ledna	SOBOTA 1. TÝDNE V MEZID. SV. HILÁRIUS, BISKUP A U.C.		
NEDĚLE 14. ledna	2. NEDĚLE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Stanislava KOUTNÉHO, manželku, rodiče a Boží požehnání pro rodinu
		DRYSICE 9.30	za farnosti Drysice, Pustiměř, Podivice a Topolany
		PODIVICE 11.00	za dar zdraví, Boží ochranu a požehnání pro rodinu ZAKOPALOVU, MARÁKOVU, SVOBODOVU a duše v očistci
		TOPOLANY 17.00	za + Jiřího MICHALÍKA

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXI. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

TE DEUM LAUDAMUS MMXXIII

„LILIEN LUCIE, JÁ TĚ KŘTÍM
VE JMÉNU OTCE I SYNA I DUCHA SVATÉHO“.
*Svatost křtu - Lilien Lucie Hůlková,
chrám sv. Benedikta v Pustiměři, 29. 1. 2023.*

„AŽ SVÁTOST KŘTU SMYJE VŠECHNO STARÉ A ŠPATNÉ, ABY ČLOVĚK, STVOŘENÝ K TVÉMU OBRAZU, POVSTAL Z VODY A Z DUCHA SVATÉHO K ÚČASTI NA TVÉM ŽIVOTĚ.“.

Svátost křtu – Anna Marie Steinerová, chrám sv. Benedikta v Pustiměři, Letnice, 28. 5. 2023.

„RODIČE A KMOŘI, CÍRKEV OD VÁS S DŮVĚROU
OČEKÁVÁ, ŽE BUDETE SVĚTLO KRISTOVO V TOMTO
DÍTĚTI OPATROVAT. KÉŽ ZDENĚK ŘEHOŘ VŽDYCKY
CHODÍ VE SVĚTLE KRISTOVĚ, KÉŽ ŽIJE Z VÍRY
AŽ DO KONCE, A AŽ KRISTUS PŘIJDĚ, KÉŽ MU VYJDE
VSTRÍČ A SE VŠEMI SVATÝMI VEJDE DO JEHO VĚČNÉHO
KRÁLOVSTVÍ.“ *Svátost křtu – Zdeněk Řehoř Chládek,
chrám sv. Benedikta v Pustiměři, 25. 6. 2023.*

„MILÍ RODIČE A KMOTŘI: PŘINESLI JSTE TOTO DÍTĚ
KE KŘTU, ABY SE STALO DÍTĚTE BOŽÍM.
ABY HŘÍCH NEOHZROIL BOŽÍ ŽIVOT,
KTERÝ BUDE VAŠEMU DÍTĚTI DÁN
A KTERÝ V NĚM POROSTE, MUSÍTE PŘED NÍM
VYDÁVAT SVĚDECTVÍ KRISTU, SLOVEM I ŽIVOTEM.
KDYŽ TEDY PODLE SVÉ VÍRY PŘIJÍMÁTE TENTO ÚKOL,
ROZPOMEŇTE SE NA SVŮJ KŘEST, ZŘEKŇTE SE HŘÍCHU
A VYZNEJTE VÍRU V KRISTA JEŽÍŠE;
NEBOŤ TO JE VÍRA CÍRKVE
A MALÉ DĚTI JE MOŽNÉ KŘTÍT,
JEN KDYŽ SE CÍRKEV ZA NĚ ZARUČÍ SVOU VÍROU.“

*Svatost křtu – Tomáš Alexandr Barbořák,
uděloval Mgr. et Mgr. František Zakopal, trvalý jíhen,
kostel Narození Panny Marie v Drysících, 29. 7. 2023.*

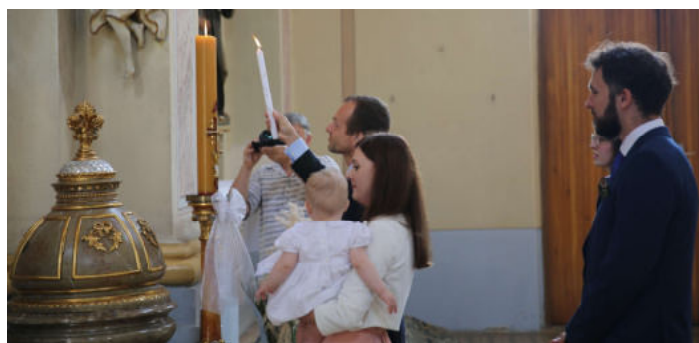

„LARO TEREZIE, JAROSLAVE JOSEFE, VŠEMOHOUCÍ BŮH TĚ VYSVOBODIL Z HŘÍCHU, DAL TI ŽIVOT Z VODY A Z DUCHA SVATÉHO, PŘIJAL TĚ DO SPOLEČENSTVÍ SVÉHO LIDU. A JAKO POMAZAL SVÉHO SYNA, NAŠEHO PÁNA JEŽÍŠE KRISTA, NA KNĚZE, PROROKA A KRÁLE, OZNAČUJE POSVÁTNÝM OLEJEM I TEBE, NEBOŤ PATŘÍŠ KE KRISTU NAVĚKY.“

„LARO TEREZIE, JAROSLAVE JOSEFE, BŮH TĚ OBLÉKL V KRISTA A UČINIL Z TEBE NOVÉHO ČLOVĚKA. BÍLÉ ROUCHO AŤ JE ZNAMENÍM TĚTO DŮSTOJNOSTI. A RODIČE A PŘÁTELÉ AŤ TĚ POVZBUZUJÍ SVĚDECTVÍM SLOVA I ŽIVOTA, ABYS TUTO DŮSTOJNOST UCHOVAL(A) NEPORUŠENOU NAVĚKY.“

Svatost křtu – Lara Terezie a Jaroslav Josef Jaškovi, chrám sv. Benedikta v Pustiměři, 26. 8. 2023.

„KDO UVĚŘÍ A DÁ SE POKŘTÍT,
BUDE SPASEN“ (Mk16,16).

„KDYŽ SE NĚKDO STAL KŘEŠŤANEM,
JE TO NOVÉ STVOŘENÍ“ (2Kor 5,17) .

*Svátost křtu – Alžběta Marie Peterková,
chrám sv. Benedikta v Pustiměři, 27. 8. 2023.*

„AŤ TATO MATKA NIKDY NEZAPOMÍNÁ NA RADOST DNEŠNÍHO DNE, KDY DĚKUJE ZA SVÉ DÍTĚ, A AŤ SPOLU S NÍM VZDÁVÁ BOHU DÍKY CELÝM SVÝM ŽIVOTEM V KRISTU JEŽÍŠI, NAŠEM PÁNU. AŤ JSOU OBA RODIČE SVĚMU DÍTĚTI PRVNÍMI SVĚDKY VÍRY, SLOVEM I ŽIVOTEM, V KRISTU JEŽÍŠI, NAŠEM PÁNU.“.

„GABRIELI JENE, VŠEMOHOUCÍ BŮH TĚ VYSVOBODIL Z HŘÍCHU, DAL TI ŽIVOT Z VODY A Z DUCHA SVATÉHO, PŘIJAL TĚ DO SPOLEČENSTVÍ SVÉHO LIDU. A JAKO POMAZAL SVÉHO SYNA, NAŠEHO PÁNA JEŽÍŠE KRISTA, NA KNĚZE, PROROKA A KRÁLE, OZNAČUJE POSVÁTÝM OLEJEM I TEBE, NEBOŤ PATŘÍŠ KE KRISTU NAVĚKY“.

*Svátost křtu – Gabriel Jan Suchý,
chrám sv. Benedikta v Pustiměři, 1. 10. 2023.*

„NECHTE DĚTI, ABY PŘIŠLY KE MNĚ,
NEBOŤ TAKOVÝM PATŘÍ NEBESKÉ KRÁLOVSTVÍ“.
*1. svaté přijímání – Daniela Suchá a Štěpán Bednář,
chrám sv. Benedikta v Pustiměři, 11. 6. 2023.*

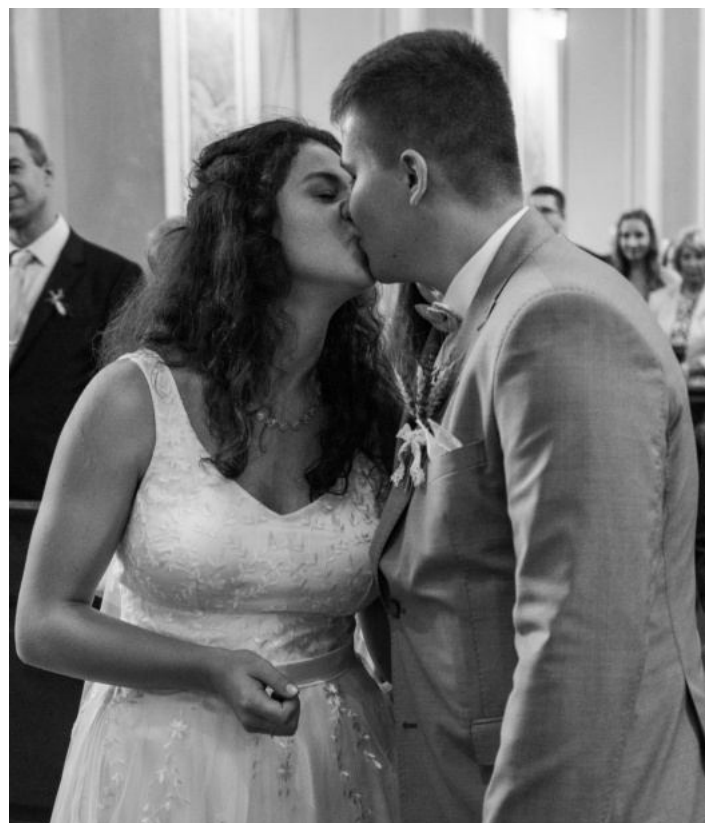
„A VY, KTERÁ JSTE TOMUTO DÍTĚTI KMOTROU,
JSTE PŘIPRAVENA RODIČŮM POMÁHAT?“.
Prvokomunikantka se svou křestní kmotrou.

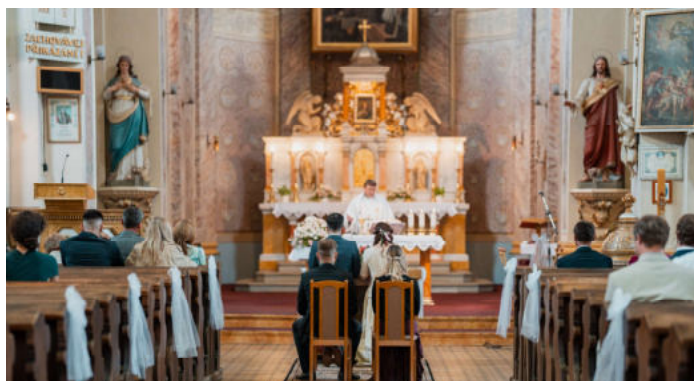
„PANE JEŽÍŠI, DĚKUJI TI ZA SVÉ RODIČE A ZA VŠECHNY, KDO MNE UČILI POZNÁVAT TVOU VŮLI.
DĚKUJI TI ZA VŠECHNY, KDO PŘIPRAVOVALI TENTO KRÁSNÝ DEN NAŠEHO SETKÁNÍ“.

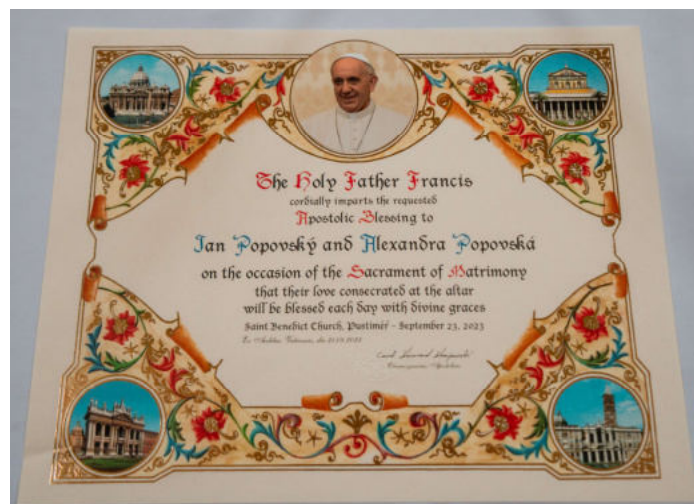
„POLOŽ MĚ JAKO PEČEŤ NA SVÉ SRDCE,
 JAKO PEČEŤ NA SVÉ RÁMĚ,
 NEBOŤ SILNÁ JAKO SMRT JE LÁSKA,
 NEZLOMNÁ JAKO PODSVĚTÍ JE VÁŠEŇ.
 JEJÍ VÝHEŇ JE VÝHEŇ OHNĚ,
 PLAMEN HOSPODINŮV.“

*Svatební obřad – Michaela a Vojtěch Zabloudil,
 oddávající – P. Mgr. Jan Hanák,
 chrám sv. Benedikta v Pustiměři, 5. 8. 2023.*

„BOŽE SVATÝ, TY JSI SPOJENÍ MUŽE A ŽENY POSVĚTIL
A UČINIL Z NĚHO VELIKÉ TAJEMSTVÍ“.

*Svatební mše svatá – Alexandra a Jan Popovští
chrám sv. Benedikta v Pustiměři, 23. 9. 2023.*

**SVATÝ OTEC FRANTIŠEK ZE SRDCE UDĚLUJE APOŠTOLSKÉ POŽEHNÁNÍ
JANU POPOVSKÉMU A ALEXANDŘE POPOVSKÉ U PŘÍLEŽITOSTI SVÁTOSTI MANŽELSTVÍ,
ABY JEJICH LÁSKA POSVĚCENÁ U OLTÁŘE BYLA DEN CO DEN ŽEHNÁNA BOŽSKÝMI MILOSTMI.**

O 3. SVĚTOVÉM DNI PRARODIČŮ A SENIORŮ PŘIJMĚTE POZVÁNÍ NA
POUŤ U SV. ANNY V PUSTIMĚŘI

CHRAM SV. BENEDIKTA
SOBOTA, 29. ČERVENCE 2023

18.00 - mše svatá
 P. Mgr. MIROSLAV HRIB
farář velkoopatrovný, mistoděkan rožnovský

NEDĚLE, 30. ČERVENCE 2023

7.00 - farní mše svatá
 P. Dr. JOSEF BENIČEK
farář pustiměřský

9.00 - poutní mše svatá
 P. Mgr. LADISLAV ŠVIRÁK
*farář diáky, děkan, probost a kanovník
 Metropolitní kapituly u sv. Václava v Olomouci*

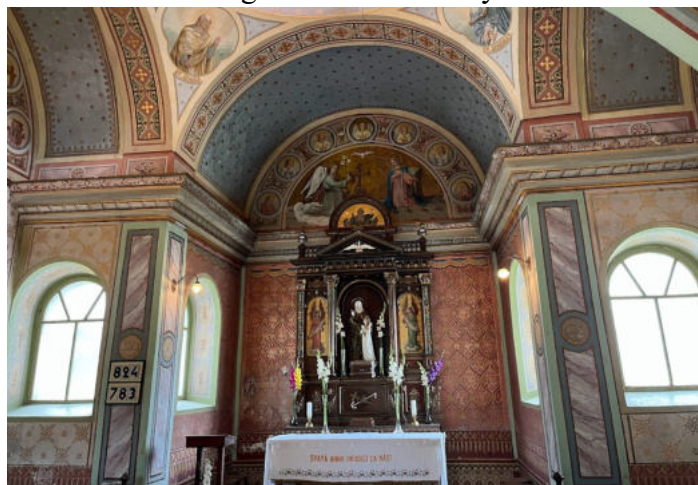
11.00 - hlavní mše svatá
 P. Mgr. PETR VRBACKÝ
farář u kostela sv. Augustína v Brně

KAPLE SV. ANNY
 15.30 - Te Deum, svátostné
 požehnání, rozloučení s pouťníky

Mám, co jsem dal druhým
 Dr. Antonín Cyril Štejn
*arcibiskup olomoucký, čestný občan Podřic
 • 1923 - 100 - 2023*

Regenschori, varhaník a trvalý jáhen -
 Mgr. et Mgr. František Zakopal - doprovází
 slavnostní liturgii Pouti u sv. Anny v Pustiměři.

„CHVALME RODIČE MATKY BOŽÍ, SVATÉ JÁCHYMA A ANNU,
 NEBOŤ HOSPODIN JIM DAL POŽEHNÁNÍ PRO VŠECHNY NÁRODY“.

„VÍŘE VŽDY VĚRNÍ BUDOU SUCHOLOŽANÉ,
DĚICTVÍ OTCŮ ZACHOVEJ NÁM, PANE!“

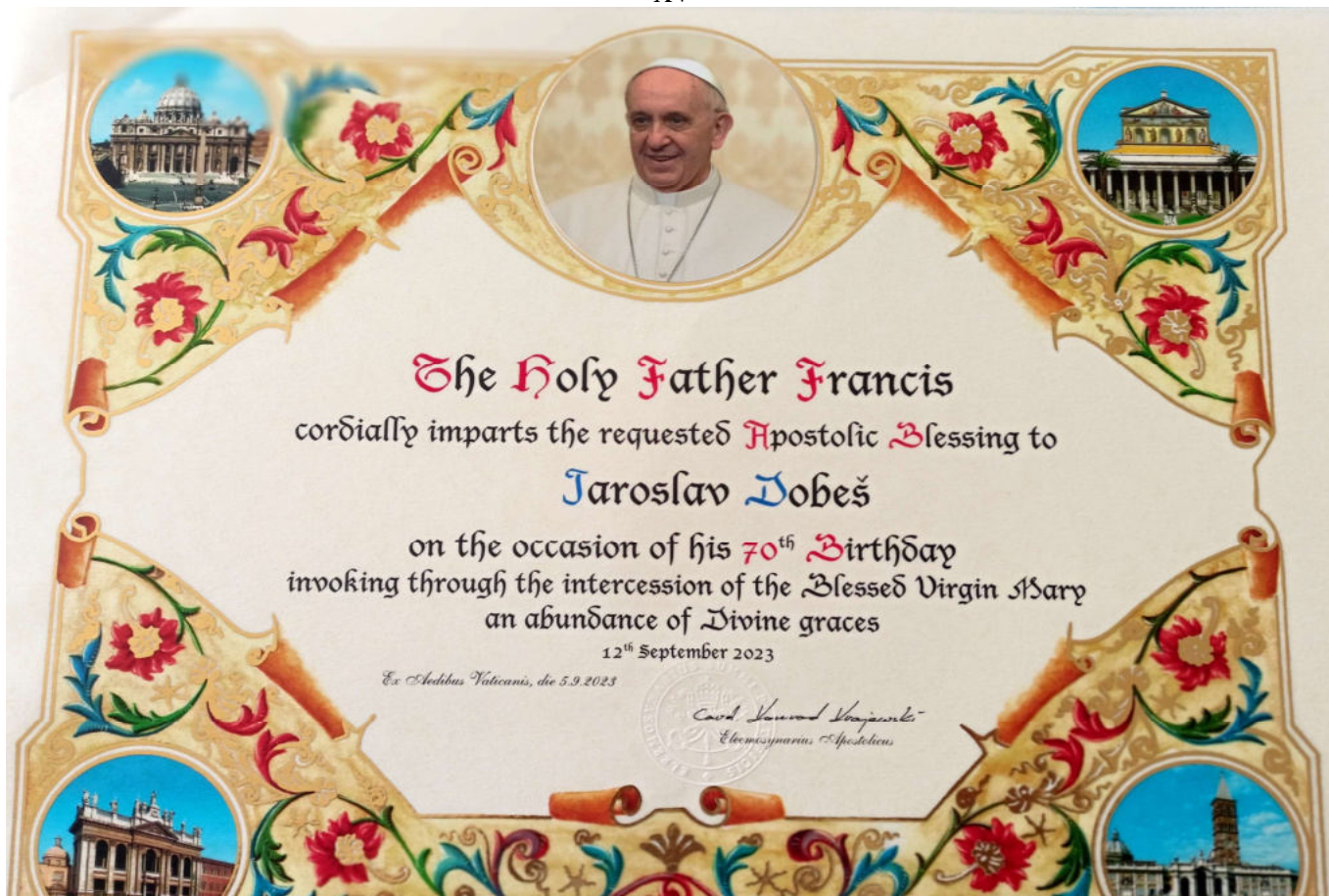
Hodová mše svatá ke cti sv. Rocha, patrona obce Suchá Loz; kostel sv. Ludmily, Suchá Loz, 20. srpna 2023.

„ČÍM SE ODPLATÍM HOSPODINU ZA VŠECHNO, CO MI PROKÁZAL?“
Blahopřání jubilatům: NAHOŘE: VOJTĚŠKA BUREŠOVÁ (1948); DOLE: MARIE KLUDÁKOVÁ (1943)

„Svatý otec František ze srdce uděluje Apoštolské požehnání **Jaroslavu Dobešovi** u příležitosti jeho 70. narozenin a na přímlovu Blahoslavené Panny Marie mu vyprošuje hojnost Božích milostí,“
12. září 2023

„Svatý otec František ze srdce uděluje vyprošené Apoštolské požehnání **P. Jaroslavu Šparglovi** u příležitosti jeho 50. narozenin, a zatímco je vztahuje na příbuzné a na všechny, kdo se připojují k jeho Te Deum na poděkování za četné milosti, jež naplňovaly jeho život radostí a zvláště za dar kněžství, mu přeje pokoj, pevné zdraví, veškerou kýženou prosperitu a stálou ochranu blahoslavené Panny Marie. 12. prosince 2023

„Nepřipravuji se na konec, ale na setkání.“

16.4.1927-31.12.2022

Benedictus PP XVI

PUSTIMĚŘ
Marie ŠEDOVIČOVÁ
24.5.1933 - 15.12.2022

PUSTIMĚŘ
Anna SÝKOROVÁ
18.1.1955 - 10.8.2023

PUSTIMĚŘ
Miroslav SMEJKAL
3.5.1947 - 16.10.2023

RADSLAVICE
Alena ŠKOLAŘOVÁ
25.6.1952 - 8.7.2023

Ing. arch.
Zdeněk JANSKÝ
6.12.1949 - 15.5.2023

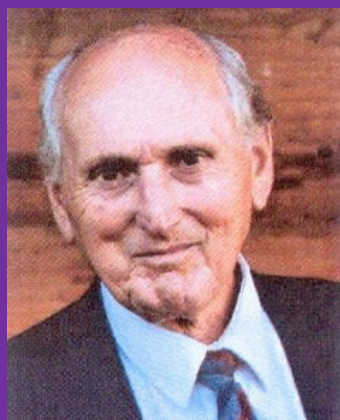
*Věčné
odpočinutí
dej jim, Pane,
a světlo věčné
ať jim svítí!
Ať odpočívají
v pokoji.
Amen.*

DRYSICE
Libuše ŠEVČÍKOVÁ
10.7.1952 - 22.9.2023

PODIVICE
Marie ŠMEHLÍKOVÁ
20.1.1952 - 28.5.2023

TOPOLANY
Milan KUMMER
13.7.1944 - 24.4.2023

TOPOLANY
Taťána CHYTRÁ
4.4.1984 - 6.5.2023

TOPOLANY
Radomila RAČANSKÁ
31.12.1949 - 14.5.2023

TOPOLANY
Ludmila DRMOLOVÁ
9.8.1931 - 14.7.2023